

Jaarstukken 2018

BEL Combinatie

Jaarverslag en jaarrekening over het boekjaar 2018

Dhr R. van Benthem RA
Voorzitter

Mw. M. Kiliç-Karaaslan
Secretaris

Vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de BEL Combinatie op 2 juli 2019.

Dit is een uitgave van de BEL Combinatie
Datum: 8 april 2019

Zuidersingel 5
3755 AZ Eemnes

Postbus 71
3755 ZH Eemnes

Tel. 14 035
info@belcombinatie.nl

INHOUDSOPGAVE

AANBIEDING	9
FINANCIEEL RESULTAAT	11
MAJEURE ONTWIKKELINGEN	12
LEESWIJZER	13
 JAARVERSLAG	 15
 1 PROGRAMMAVERANTWOORDING	 16
PROGRAMMA 1 BEDRIJFSVOERING	16
PROGRAMMA 2 DIENSTVERLENING	17
PROGRAMMA 3 ORGANISATIE ONTWIKKELING	18
PROGRAMMA 4 INFORMATIE EN ICT	20
PROGRAMMA 5 OMGEVINGSWET	23
 2. PARAGRAFEN	 25
A. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	25
B. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	28
C. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	35
D. PARAGRAAF FINANCIERING	36
E. OVERIGE PARAGRAFEN	40
 JAARREKENING	 41
 3 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN EN DE TOELICHTING	 42
3.1 Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	42
3.2 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per programma	46
3.3 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per kostencategorie	47
3.4 Analyse saldo 2018 ten opzichte van begroting	48
3.5 Overhead	50
3.6 Incidentele baten en lasten	51
3.7 Wet normering topinkomens	52
3.8 Analyse begrotingsrechtmatigheid	53
 4 BALANS	 54
4.1 Balans per 31 december 2018	54
4.3 Activa	57
4.4 Passiva	60
4.5 EMU - Saldo	62
4.6 Elementen die buiten de balanstellingen vallen	63
 5 BIJLAGEN	 64
5.1 Bijlage 1: Investeringsprojecten	64
5.2 Bijlage 2: Taakveldoverzicht	66

6	CONTROLEVERKLARING	68
7	VASTSTELLINGSBESLUIT	72
8	LIJST VAN TABELLEN EN FIGUREN	73

AANBIEDING

Voor u ligt de jaarrekening 2018 van de BEL Combinatie. Wij sluiten 2018 af met een negatief exploitatiesaldo van € 228.401. Twee ontwikkelingen liggen aan de afwijkingen ten grondslag: de voorbereiding Integraal beheer Openbare Ruimte en de externe inhuur.

De kosten voor de voorbereiding op Integraal beheer Openbare Ruimte zijn incidenteel. Dit betreft het versterken van de kwaliteit van de buitenruimte en een onderzoek naar de toekomstige rol van de buitendienst. We zijn in 2018 bezig geweest met de voorbereidingen en zullen in 2019 met concrete voorstellen komen.

Net zoals in 2017 heeft de combinatie van de krappe arbeidsmarkt en de mogelijke Arhi-procedure ervoor gezorgd dat het voor ons moeilijk blijft om alle vrijkomende functies vast in te vullen. Tegelijkertijd hebben we dit jaar een hoog ziekteverzuim. Collega's hebben helaas te maken gekregen met ernstig (niet-werkgerelateerde) ziekteverzuim. Beide zaken hebben geresulteerd in een relatief hoog aantal externen, die in 2018 werkzaam waren in onze organisatie. Zij hebben constructief en flexibel een bijdrage geleverd aan de realisatie van de doelstellingen. Om de externe inhuur te verlagen zijn wij druk bezig geweest om vacatures zoveel mogelijk in te vullen met vaste medewerkers. Dit hebben we onder andere gedaan door het proces rondom werving en selectie te optimaliseren en door het inzetten van innovatieve middelen. In de afgelopen maanden hebben wij gemerkt dat het aantrekken van nieuwe medewerkers beter gaat, maar tegelijkertijd vertrekken andere medewerkers die nu hun kansen zien op de arbeidsmarkt.

Op basis van bestuurlijke keuzes is in eerste instantie getracht om de bovengenoemde ontwikkelingen binnen de begroting te realiseren. Het risico bestond dat deze ontwikkelingen niet konden worden opgenomen binnen de beschikbare middelen. Daarom is bij het opstellen van de begroting 2019 reeds melding gemaakt van deze risico's in de paragraaf "weerstandvermogen en risicobeheersing" (ad. € 600.000). De directie heeft gedurende het jaar gestuurd op het vermijden en verlagen van deze risico's en dit is gedeeltelijk gelukt, mede door de vrijval van de kapitaallasten als gevolg van herfinanciering van de leningenportefeuille van de BEL Combinatie.

Sinds 1 januari 2008 is de BEL Combinatie de gemeenschappelijke werkorganisatie van de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren. Dit betekent dat de BEL Combinatie in 2018 haar 10-jarig bestaan vierde. In deze 10 jaar heeft de BEL onder andere de programma's en maatwerk van de drie colleges gerealiseerd, de gemeentelijke taken uitgevoerd en een dienstverlening verleend aan de inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Onze organisatie heeft de afgelopen jaren een grote ontwikkeling doorgemaakt en de BEL heeft de ambitie om deze ontwikkelende organisatie te zijn en te blijven.

Naast het 10-jarig jubileum was het een jaar waarin er gemeenteraadsverkiezingen waren en de nieuwe gemeenteraden en colleges in de vorm van een carrousel kennismaakten met de ambtelijke organisatie. Het was ook een jaar dat in het teken stond van de Arhi-procedure en de onzekerheid en onduidelijkheid die dit met zich meebracht. Desondanks hebben we de drie gemeenten goed kunnen bedienen en zijn mooie stappen gezet in de ontwikkeling van het personeel en de organisatie. Daarbij

ging het niet alleen om de vakontwikkeling, maar ook om de persoonlijke ontwikkeling en de duurzame inzetbaarheid van de medewerkers. In toenemende mate is een werkklimaat van veiligheid, rust en ontspanning te constateren. Het stopzetten van de Arhi-procedure door de Provincie Noord-Holland, eind 2018, zal hier zeker nog verder aan bijdragen.

Sinds 2017 heeft de BEL Combinatie een nieuw opleiding-, ontwikkel-, en HR beleid, met als uitgangspunten vertrouwen en verantwoordelijkheid. In datzelfde jaar hebben de medewerkers van de BEL Combinatie meteen veel gebruik gemaakt van de mogelijkheden om zichzelf verder te ontwikkelen. In onze visie op de wendbare organisatie past dat we de duurzame inzetbaarheid van medewerkers zoveel mogelijk willen ondersteunen. Wij zijn trots dat ook in 2018 in toenemende mate gebruik is gemaakt van opleidingen en trainingen en de verwachting is dat deze trend zich ook de komende jaren zal blijven voortzetten.

Onze medewerkers hebben hard gewerkt aan de laatste plannen van de vorige colleges en zijn daarna met enthousiasme begonnen met de plannen van de huidige colleges. Alle medewerkers en teams zijn gedreven om het goede te doen, prestaties te leveren en zich hard in te zetten. Samen gaan we voor verdere ontwikkeling en versterking van de BEL. Wij zijn trots op de behaalde prestaties en ontwikkelingen en we zien 2019 met vertrouwen tegemoet.

FINANCIEEL RESULTAAT

VERWACHT RESULTAAT ZOMERNOTA 2018

In het Algemeen Bestuur van 9 oktober 2018 is de zomernota 2018 BEL Combinatie voorgelegd ter kennisname. Het doel van deze zomernota was om halverwege het begrotingsjaar inzicht te geven in de realisatie (tot juli) van de begroting en programma's van de BEL. Het verwachte resultaat in deze zomernota bedroeg € 145.664 negatief.

DEFINITIEF RESULTAAT 2018 EN VERKLARING

De directie heeft gedurende het jaar gestuurd op een resultaat dat binnen de begroting en eigen vermogen zou passen. Het definitieve resultaat van de BEL Combinatie over 2018 is € 228.401 nadelig. Met een weerstandsvermogen van € 229.486 kan de BEL Combinatie dit tekort zelf dekken. De afwijking kan grotendeels worden toegerekend aan ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden na het opstellen van de zomernota. Het betreft de voorbereiding voor het integraal beheer, externe inhuur en een overschrijding op het inhuurbudget.

In hoofdstuk 3 van de jaarrekening staat een totaal overzicht van de resultaten per programma. Het definitief resultaat 2018 is als volgt opgebouwd:

Resultaat 2018	Bedrag in €	Voor- of nadeel
Vorbereiding integraal beheer	38.900	nadeel
Inhuur	453.224	nadeel
Vrijval kapitaallasten a.g.v. herfinanciering leningen	-320.673	voordeel
Opleiding	21.000	nadeel
Juridische advieskosten personeelsdossiers	36.731	nadeel
Bedrijfsgezondheidszorg	32.965	nadeel
Duurzame goederen: aanschaf nieuw afvalsysteem	9.000	nadeel
Stelpost: niet verdeeld inflatiecorrectie	-34.317	voordeel
Overige kleine verschillen	-8.429	voordeel
Opbouw definitief resultaat 2018	228.401	nadeel

Tabel 1 Opbouw definitief resultaat 2018

Dekkingsmogelijkheid

Binnen de begroting van de BEL Combinatie zijn er drie mogelijkheden om het negatief resultaat te dekken. Dit kan met de vrijval reserve onderhoud gebouwen (€20.000), vrijval reserve kapitaallasten (€11.680) en door het inzetten van de algemene reserve (€197.806). In totaal bedraagt het weerstandsvermogen van de BEL Combinatie € 229.486. Het definitieve resultaat van 2018 kan gedekt worden door de genoemde dekkingsmiddelen:

Dekking definitief resultaat 2018	228.401
Algemene reserve	-196.721
Reserve onderhoud gebouwen	-20.000
Reserve kapitaallasten	-11.680
Saldo na onttrekking reserves	0

Tabel 2 Dekking definitief resultaat 2018

MAJEURE ONTWIKKELINGEN

We willen een organisatie zijn waar iedereen weet wat hij kan en de verantwoordelijkheid aankan die past bij de functie. In die organisatie geven leidinggevers ruimte aan de groei en talenten van de medewerkers en begeleiden zij hen hierbij. Sinds januari staat er een stabiel leidinggevend kader die de samenhang en sturings- en ontwikkelkracht in de organisatie vergroot. Gedurende het jaar is er geïnvesteerd in de ontwikkeling van medewerkers, zowel persoonlijk als professioneel. 2018 was een bewogen jaar voor een aantal teams en clusters. Zij kregen te maken met lastige uitdagingen op de korte en lange termijn. Hieronder worden ze kort toegelicht:

Cluster Heffen en Waarderen (Team Control en Financiën)

Eind 2016 heeft het Algemeen Bestuur van de BEL Combinatie de directie opdracht gegeven onderzoek te doen naar de (her)positionering van de belastingtaken. In 2017 is adviesbureau Berenschot / ANG gestart met het in kaart brengen van de oorzaken van de problemen rondom de belastingtaken. Ook is gekeken naar de mogelijkheden die de BEL Combinatie heeft om de problemen zelf op te lossen versus de uitbesteding van belastingtaken naar externe partijen. Blaricum en Laren hebben de mogelijkheden van overdracht van de belastingtaken aan gemeente Huizen onderzocht. Voor de gemeente Eemnes ging de voorkeur uit naar GBLT.

In maart 2018 waren de raadsverkiezingen en werden voor de drie gemeenten nieuwe colleges gevormd. Deze colleges hebben de keuze om onderzoek te doen naar de uitbesteding van de belastingtaken herbevestigd. Gedurende het jaar werd duidelijk dat voor Eemnes de uitbesteding naar GBLT niet haalbaar was, waarna een partner in gemeente Baarn is gevonden. De onderzoeken van Berenschot / ANG zijn in 2018 afgerond en de BEL Combinatie geeft hier het komende jaar verdere invulling aan.

Cluster Financiële Administratie (Team Control en Financiën)

In 2017 hebben alle medewerkers van de BEL Combinatie feedback trainingen gevolgd. Hierbij was aandacht voor doelgericht en positief feedback leren geven, -ontvangen en -vragen. Het doel hiervan was het blijvend optimaliseren van aanspreekgedrag, waardoor samenwerking, sfeer en prestaties verbeteren. In vervolg op deze trainingen is het cluster Financiële Administratie in 2018 gestart met teamsessies onder begeleiding van Pameijer & Partners. Tijdens deze sessies lag de focus vooral op groepsdynamiek, effectief communiceren, actieve betrokkenheid en samenwerken.

Voorbereiding Integraal beheer Openbare Ruimte

Het integraal beheer gaat over het versterken van de kwaliteit van de buitenruimte en onderzoek naar de toekomstige rol van de buitendienst. Met de medewerkers is gekeken naar een passend toekomstscenario voor de Buitendienst. Om tot een toekomstbestendige buitendienst te komen, heeft Antea Group drie scenario's uitgewerkt. Deze scenario's zijn in afstemming met de directieraad en portefeuillehouders kwalitatief beoordeeld. Uit de uiteindelijke beoordeling is naar voren gekomen dat het scenario "serviceorganisatie plus" verder uitgewerkt kon worden. In dit scenario zal de buitendienst een snel daadkrachtig serviceteam zijn waarbij de medewerker integraal kijkend en werkend midden in het dorp en dicht bij de burger staat. In dit scenario staat tevens de kracht van de medewerker centraal. In de loop van 2019 wordt het integrale bestek aanbesteed. Voorafgaand aan de aanbesteding zullen de colleges een gewenst kwaliteitsniveau vaststellen en afhankelijk daarvan een aanvullend budget vragen aan de gemeenteraden. Door de samenhang met de aanbesteding met het integraal beheer zal de invoering gelijktijdig ingaan met de nieuwe contracten.

U heeft gelezen wat de belangrijkste ontwikkelingen in 2018 waren en welk financieel resultaat dit jaar is behaald. De Jaarstukken 2018 bieden hieropvolgend een uitgebreid overzicht. Bij het samenstellen van de jaarstukken 2018 is voor dezelfde opzet gekozen als in 2017. Tegelijk is rekening gehouden met de eisen van de nieuwe regels Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Volgens artikel 24 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), bestaan de jaarstukken uit:

- het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen);
- de jaarrekening (staat van baten en lasten, de balans en toelichting).

Tenzij anders vermeld zijn alle bedragen in euro's en afgerond op hele getallen. Door deze afronding kan een optelverschil ontstaan. Duiding 'resultaat' in de financiële tabellen:

Bedrag + : resultaat is negatief (verlies) méér uitgaven of minder inkomsten dan begroot.

Bedrag - : resultaat is positief (winst) minder uitgaven of méér inkomsten dan begroot.

Hieronder beschrijven we kort de verschillende onderdelen van de jaarstukken.

Jaarverslag

Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en een aantal paragrafen. De programmaverantwoording gaat in op de realisatie van het programmaplan, zoals in de Begroting 2018 opgenomen. De activiteiten van de BEL Combinatie zijn verdeeld over de volgende vijf deelprogramma's die samen één totaalprogramma vormen:

- Bedrijfsvoering
- Dienstverlening
- Organisatie ontwikkeling
- Informatie en ICT
- Omgevingswet

Elk deelprogramma geeft inzicht in de mate waarin de voorgenomen doelstellingen zijn bereikt en de mate waarin en wijze waarop de beoogde prestaties zijn gerealiseerd.

In de paragrafen besteden we aandacht aan een aantal financiële en bedrijfsmatige onderwerpen die door de programma's heenlopen. De volgende paragrafen, die op grond van het BBV in de jaarstukken verplicht zijn op te nemen, zijn van toepassing op de BEL Combinatie:

- Bedrijfsvoering
- Weerstandsvermogen
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering

Jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit de balans en het overzicht van baten en lasten. De balans toont de verhouding tussen bezittingen en schulden. Het overzicht van baten en lasten laat zien welke inkomsten en uitgaven de BEL Combinatie in het betreffende jaar had. Beide overzichten bevatten een toelichting.

JAARVERSLAG

1 PROGRAMMAVERANTWOORDING

PROGRAMMA 1 BEDRIJFSVOERING

Ga voor een toelichting op het programma bedrijfsvoering naar de paragraaf Bedrijfsvoering op pagina 25.

De BEL Combinatie is primair een dienstverlenende organisatie voor de inwoners en bedrijven van de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren. Contact met de inwoners en bedrijven is dus de kerntaak van de BEL Combinatie. Het contact verloopt in veel gevallen via de medewerkers van het team Publiek, maar ook meer en meer via onze digitale kanalen.

De BEL Combinatie besteedt continu aandacht aan het dagelijkse contact met onze inwoners. In 2018 hebben we meer dan 100.000 vragen of aanvragen van inwoners en bedrijven, alleen al binnen het Team Publiek mogen ontvangen en beantwoorden. Als een van de eerste zichtbare stappen in de verbetering van onze dienstverlening, is de balie Vergunningen aan de bestaande frontoffice van het Team Publiek toegevoegd in 2018. Deze stap geeft de burgers van de drie gemeenten eenvoudiger inzage in bouwdoossiers en het Team Publiek kan de burger ook sneller antwoord geven op eenvoudige vragen over omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen. Voor inwoners die bijvoorbeeld hun huis willen aanpassen betekent dit vaak dat de gemeente hen sneller kan helpen. Tevens hebben we het aantal openingsuren van de balie Vergunningen uitgebreid: Nu kan een ieder op afspraak op iedere dag langskomen. Het Team Vergunning, Handhaving en Juridische Zaken behandelt de complexe vragen van burgers.

Deze actie is de eerste mijlpaal in een serie acties om de komende jaren onze publieke dienstverlening te blijven verbeteren. In 2018 heeft binnen het team Publiek de focus gelegen op het werven en opleiden van nieuwe vaste frontoffice medewerkers in plaats van inhuur. Dit komt niet alleen de vermindering van kosten ten goede, maar draagt ook bij aan de kwalitatieve versterking van het team en daarmee de verbetering van de dienstverlening aan onze inwoners.

Concreet gevolg van het op peil brengen van voldoende vaste medewerkers is wel dat in de loop van 2018 zichtbaar werd dat onze inwoners sneller en beter werden geholpen zowel aan de telefoon als aan de balie en dat producten en diensten aanzienlijk sneller werden geleverd.

Daarnaast werden meer en meer producten digitaal beschikbaar gesteld aan onze inwoners. Zo kunnen onze inwoners hun verhuisaangifte, afspraken voor burgerzaken, uittreksels uit de BRP en afschriften uit de Burgerlijke Stand reeds digitaal aanvragen. Ook kunnen meldingen openbare ruimte digitaal worden ingediend. Met de digitalisering gaan we ook de komende jaren stevig verder, waarbij altijd de persoonlijke maat op dienstverlening aan onze inwoners zal blijven bestaan waar mogelijk.

Wanneer we kijken naar de behaalde resultaten op het gebied van levertijden van en wachttijden voor producten en diensten, stellen we vast dat we in hoofdlijnen in 90% van de gevallen onze dienstverlening binnen het gestelde normenkader hebben uitgevoerd. Dat betekent overigens niet dat er geen ruimte is voor verdere verbetering daarvan. De komende jaren maken we beter en transparant inzichtelijk wat onze servicenormen op het vlak van de publieke dienstverlening zijn en zullen daar ook met regelmaat over rapporteren en bovenal daarvan leren en onze dienstverlening verder verbeteren.

Het programma Organisatieontwikkeling heeft in 2018 het gedachtegoed en de ingezette investering in medewerkers, teams en leidinggevendenden van de BEL overgenomen van het afgeronde programma Doorontwikkeling.

Medewerkers in ontwikkeling en duurzaam inzetbaar

In 2018 hebben medewerkers veel gebruikgemaakt van de mogelijkheden hun professionaliteit te vergroten, zowel vakgericht als qua persoonlijke ontwikkeling. Dit heeft, net als in 2017, ook in 2018 geleid tot een geaccepteerde overschrijding van het opleidingsbudget. Deze ontwikkeling – cruciaal voor de verdere versterking van de BEL - voorzien wij ook voor de komende jaren. Het Goede Gesprek tussen medewerker en leidinggevende, waarmee de medewerker het initiatief heeft en sturing geeft aan de eigen professionele ontwikkeling, heeft bijgedragen aan een grotere taakvolwassenheid. Medewerkers hebben concreet meer verantwoordelijkheid gekregen die past bij hun werk, in lijn met de organisatievisie ‘verantwoordelijkheid laag in de organisatie’ en ‘organiseren vanuit vertrouwen’. In het afgelopen jaar is naar aanleiding van een verzuimscan veel aandacht geweest voor het aanhoudende hoge ziekteverzuim en de manier waarop we dat kunnen beïnvloeden. Een groot deel van het verzuim is helaas medisch en niet werkgerelateerd. Aan de preventieve kant is met Fit van Start het positieve startschot gegeven aan meer aandacht voor vitaliteit, meer bewegen, lifestyle coaching, work life balance en gezonde(re) keuzes in het bedrijfsrestaurant.

Teamontwikkeling

De teams hebben, zonder uitzondering, actief gezamenlijk ontwikkelingen opgepakt en vormgegeven in hun producten en diensten, manier van samenwerken of manier van organiseren. Voorbeelden: het in beeld brengen, plannen en prioriteren van de workload, gebiedsgericht werken, aansluiting van de teaminrichting op de dienstverlening aan inwoners, teamcoaching, digitalisering in het vakgebied.

Leiderschapsontwikkeling

Via het Management Development traject is de ontwikkeling van de teamleiders en de directie verdiept op thema's als: duurzame inzetbaarheid, situationeel en modern leiderschap, bedrijfsvoering, en de versterking van de BEL. Begin 2018 was het Management Team voor het eerst volledig waardoor we konden gaan bouwen. Bij de teamleiders is inmiddels een stevige basis gelegd van samenwerking en vertrouwen, die in 2019 verder wordt verdiept middels intervisie en organisatiecoaching. De investering die we in 2018 hebben gedaan door het gezamenlijk uitdiepen van de organisatievisie, krijgt in 2019 een vertaling naar de teams.

Programmasturing

In 2018 zijn de verschillende ambities van de organisatie voortgezet in de vijf interne programma's: Informatie en ICT, Dienstverlening, Omgevingswet, Bedrijfsvoering en Organisatieontwikkeling. In de gezamenlijke programma's wordt de ontwikkelslag van de BEL ter hand genomen, die nodig is onze maatschappelijke opgaven met meerwaarde te blijven leveren. Hoewel de programma's in verschillende fasen verkeren (evaluatie, doorstart, opstart), is gezocht naar effectieve samenhang en samenwerking met de lijnteamen. Dit krijgt in 2019 verder vorm.

Cultuur

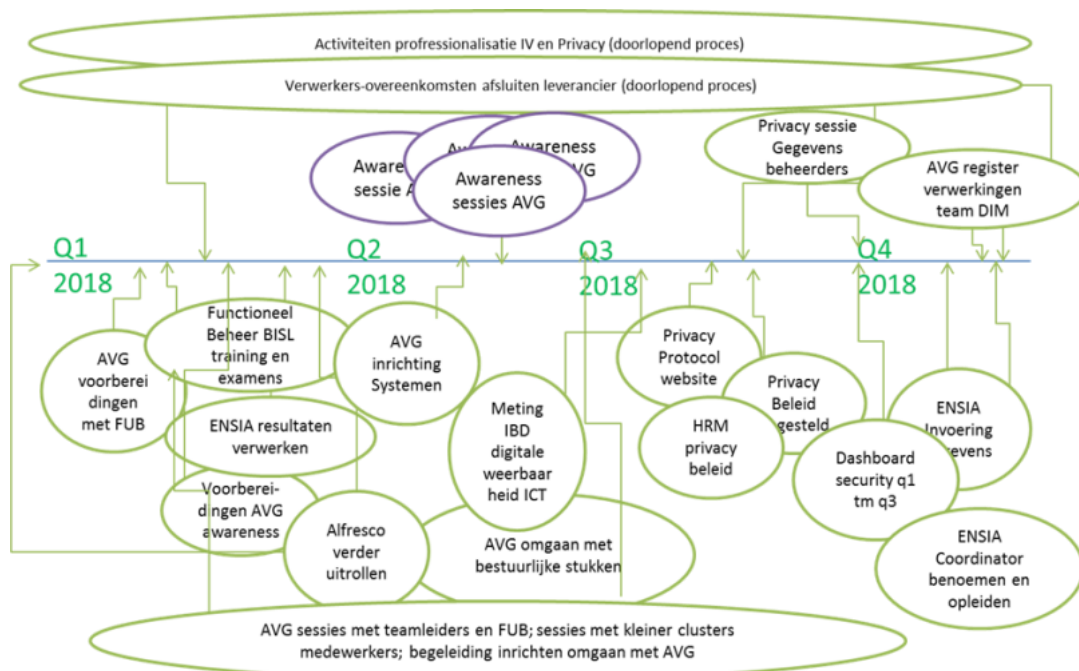
De afgelopen jaren is in toenemende mate een werkklimaat van veiligheid, rust en ontspanning te constateren en we zijn er trots op dat die lijn zich ook in 2018 heeft voortgezet. Het formeel stopzetten van de Arhi-procedure, eind 2018, zal hier naar verwachting zeker verder aan bijdragen.

Versterking BEL 2019 -2022

Op verzoek van het AB heeft de directieraad samen met teamleiders, programmamanagers en ondernemingsraad gewerkt aan een visie over de verdere ontwikkeling en versterking van de BEL 2019-2022. In 2018 is al op meerdere fronten een start gemaakt met de versterking van de BEL, zoals door het invullen van het grote aantal vacatures en het terugbrengen van de inhuur op vacatures. Het vinden van de juiste mensen en de juiste kwaliteit is een uitdaging in de huidige arbeidsmarkt. De focus van de Versterking BEL komt verder te liggen op een goed functionerende BEL 2.0, met in het vizier een BEL 3.0 waarin meer ruimte komt voor nieuw elan en ambitie, bijvoorbeeld in de regio's. We pakken de versterking van de BEL op zes hoofdthema's verder op: planmatig en procesmatig werken, versterken kwaliteit van medewerkers, versterken van de cultuur, voortgang digitalisering, zelf doen - samen doen - uitbesteden, bestuurlijk eigenaarschap.

De verschillende invullingen van de informatievoorziening binnen de drie gemeenten leidden in 2015 tot veel oplossingen die onderling weinig samenhang, consistentie en coherentie kenden. Een extern bureau concludeerde in 2015 dat de BEL Combinatie voor wat betreft ICT afstevende op een structureel tekort van € 715.000 (€ 465.000 ICT-voorzieningen en € 250.000 personeel). Ter voorkoming daarvan verrichtte onze Chief Information Officer (CIO)/informatiemanager aanvullend onderzoek en werkte een voorstel uit voor een driejarige marsroute (2016-2018). De marsroute voorkomt enerzijds het structurele tekort en realiseert anderzijds een aantal ambities, zoals inrichting van het digitale stelsel en het op een hoger kwaliteitsniveau brengen van de informatievoorziening en de ICT. De gemeenschappelijke raden hebben voor het realiseren van de ambities structureel € 280.000 (€ 100.000 ICT-voorzieningen en € 180.000 personeel) en een incidenteel bedrag van € 677.000 beschikbaar gesteld. Rekening houdend met eventuele tekorten die gezien de weerbarstigheid van de materie niet uit te sluiten zijn. De marsroute is omgezet naar een programma Informatie en ICT, waarbij jaarlijks een roadmap met projecten is uitgezet. De projecten van de roadmap 2018 zijn voor een groot deel gerealiseerd. Een aantal projecten loopt nog door in 2019. Hierna volgen enkele in het oog vallende resultaten. De evaluatie van het programma start in het eerste kwartaal van 2019 en wordt in 2019 aan de gemeenschappelijke raden in een besloten bijeenkomst gepresenteerd. Verder wordt er een nieuw driejarig programma Informatie en ICT uitgewerkt (2019-2021).

Informatieveiligheid en privacy (AVG)

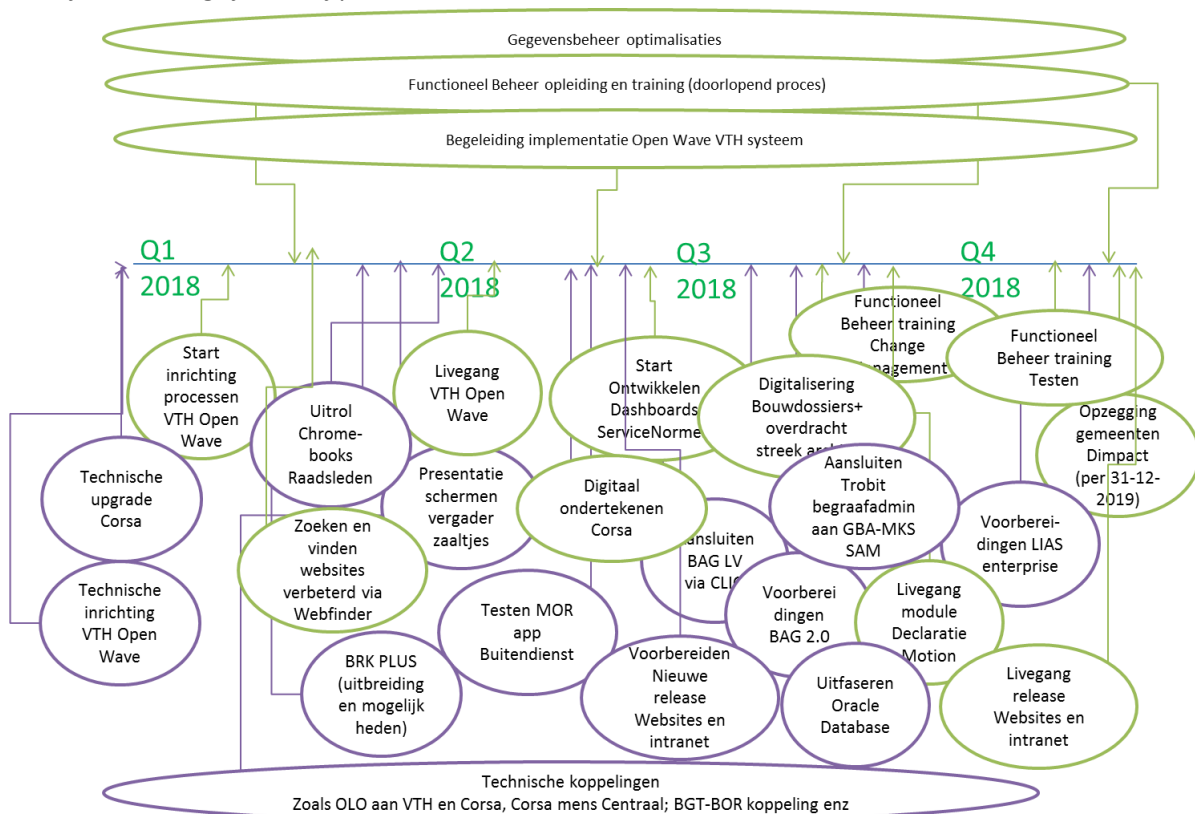
Figuur 1 Mijlpalen informatieveiligheid en privacy (ICT)

Vanaf 25 mei 2018 is de AVG van toepassing geworden. Dat betekent dat vanaf die datum dezelfde privacywetgeving geldt in de hele Europese Unie (EU). De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) is hiermee komen te vervallen. De privacywetgeving is van toepassing op alle organisaties die persoonsgegevens verwerken en geldt dus voor zowel een overheidsinstelling als voor organisaties

uit het bedrijfsleven. Sinds 2016 hebben we ons op de komst van deze wetgeving voorbereid. Functioneel Beheerders zijn opgeleid met een eerste basistraining op het gebied van informatieveiligheid en privacy. En november 2017 is de Functionaris Gegevensbescherming (FG) benoemd. In de zomer van 2017 is er een Privacy Impact Assessment (PIA) uitgevoerd voor een implementatietraject om AVG-proof te worden. Dit implementatietraject heeft in 2018 een aantal deelprojecten gerealiseerd en loopt ook in 2019 nog door, omdat het met name om bewustwording van medewerkers gaat en om het anders omgaan met persoonsgegevens dan men gewend was (denk aan e-mailgebruik).

Beheer

Dit zijn de belangrijkste mijlpalen voor beheer:

Figuur 2 Belangrijkste mijlpalen voor beheer (ICT)

Dienstverlening (e-diensten/digitale stelsel)

Voor het digitaliseringstraject van het programma Informatie en ICT richten we een digitale infrastructuur in conform de landelijke richtlijnen van GEMMA (GEMEentelijke Model Architectuur). In dit kader zijn verschillende nieuwe inrichtingsvraagstukken geïmplementeerd.

We benoemen een aantal ontwikkelingen:

Anticiperend op de komst van de **Omgevingswet**, is voor de teams Vergunningen, Handhaving en Juridische Zaken de Open Source VTH applicatie Open Wave ingericht, digitaal gekoppeld aan het Omgevingsloket online (OLO) en het digitale archief van Corsa. De werkprocessen zijn 95% digitaal (inclusief een digitale keten naar BAG). De bouwtekeningen worden nog analoog gewaarmerkt, omdat de waarmerkpartners nog geen kans zien digitaal te waarmerken. Dit krijgt zijn beslag in 2019. De aansluiting aan de Berichtenbox van MijnOverheid (om uitgaande correspondentie ook digitaal te

kunnen versturen) wordt in 2019 voor VTH vormgegeven. De aansluiting op de Berichtenbox is voor team Heffen en Waarderen al sinds eind 2016 gereed.

De leverancier REM van het VTH-systeem werkt samen met VNG Realisatie aan de inrichting en de ontsluiting van het nieuwe Omgevingsloket 2021. Voor de verdere inrichting van het digitale stelsel Omgevingswet worden verschillende applicaties in 2019 herijkt en opnieuw ingericht of vervangen.

Voor team **Burgerzaken** zijn een aantal nieuwe e-diensten uitgewerkt die in 2018 live zijn gegaan. Hiermee kunnen inwoners meer e-diensten gebruiken. In het eerste kwartaal van 2019 komen er weer een aantal nieuwe e-diensten bij. De leverancier ontwikkelt in 2019 weer nieuwe e-diensten die ook de BEL Combinatie gaat implementeren.

De **live streaming** van de commissie- en raadsvergaderingen voor gemeenten Blaricum en Eemnes is live gegaan. Dit was voor gemeente Laren al gerealiseerd in 2017.

Daarnaast zijn voor de gemeenten de commissie- en raadsvergaderdocumenten vanaf 2008 gemigreerd van het iBabs platform naar Notubiz. De documenten zijn in Notubiz te raadplegen per vergadering, per agendapunt. Daarnaast worden ze binnenkort aan het landelijke open data platform beschikbaargesteld.

Het **digitaliseren van de bouwdoSSIers** gemeenten is voltooid. De overdracht van gemeente Eemnes naar streekarchief Eemland is vanaf juni 2018 in gang gezet door het inrichten van de streekarchief applicatie. Naar verwachting is de formele overdracht aan het streekarchief Eemland eind 2018/begin 2019 geformaliseerd. De overdracht van de gemeenten Blaricum en Laren naar streekarchief Gooi en Vechtstreek wordt in 2019 gerealiseerd.

Voor het programma Omgevingswet zijn in de BEL Combinatie in 2018 geen middelen vrijgemaakt. Binnen de DVO 2018 hebben, in de BEL Combinatie, wel een beperkt aantal activiteiten plaatsgevonden die gericht waren op de implementatie. Het zijn de eerste stappen geweest in een traject dat moet leiden tot een succesvolle overgang naar de nieuwe wet die 1-1-2021 in werking treedt.

De implementatie

Op 1-1-2029 zal de wet in zijn geheel in werking zijn. De wet kent overgangstermijnen, daardoor kan de implementatie van de wet in de tijd geleidelijk verlopen. De gemeenteraden van Blaricum, Eemnes en Laren hebben nog niet uitgesproken wat hun ambitie is ten aanzien van de invoering. Op dit moment beperkt de BEL Combinatie zich tot de zaken die voor de invoering van de wet geregeld moeten zijn om onze inwoners te kunnen bedienen. Samen met de raden wordt een agenda gemaakt voor een traject waarin raadsleden in eerste instantie zullen kennismaken van het gedachtengoed van de wet en later de ambitie nader invullen. Het programma heeft raakvlakken met alle andere programma's die binnen de BEL Combinatie lopen.

Vier pijlers

De maatschappelijke doelen van de Omgevingswet zijn, met het oog op duurzame ontwikkeling, het in onderlinge samenhang:

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en
- b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies.

De wetgever heeft op grond hiervan een aantal verbeterdoelen beschreven. Van de verbeterdoelen zijn voor de implementatie van de Omgevingswet vier pijlers voor de implementatie afgeleid. Deze pijlers vormen de basis voor de implementatie:

1. Toegang, Vergunningverlening en Handhaving
2. Data en Regelgeving
3. Instrumentarium
4. Anders Werken

Pijler 1 Toegang, Vergunningverlening en Handhaving

Pijler 1 richt zich op datgene wat binnen de BEL Combinatie gerealiseerd moet zijn om inwoners voor 1-1-2021 conform de vereisten van de wet op het gebied van vergunningverlening en handhaving tot dienst te kunnen zijn. In samenwerking met de ketenpartners worden vraagbomen geïntroduceerd en werkprocessen aangepast, zodanig dat het vergunningverleningsproces aan de in de wet gestelde termijnen kan voldoen.

Pijler 2 De pijler Data en Regelgeving

Pijler 2 richt zich op het (voor 1-1-2021) in beeld brengen van de nieuwe regelgeving en de samenhang met bestaande verordeningen en beleid. Mogelijk zullen hieruit voorstellen voor beleidswijzigingen voortkomen. Na 1-1-2021 wordt de regelgeving verder uitgewerkt en digitaal toegankelijk gemaakt.

Pijler 3 Instrumentarium

De Omgevingswet vraagt van de gemeente om een visie te ontwikkelen op de fysieke leefomgeving. Die visie wordt breder dan voorheen want, op basis van de visie moeten nieuwe aspecten zoals duurzaamheid, gezondheid, veiligheid, klimaatverandering en toegankelijkheid kunnen worden meegewogen bij het toewijzen van functies. Bij het ontwikkelen van regelgeving heeft de gemeente meer ruimte om normen aan te passen aan de door de gemeente gewenste situatie. Ook nieuw is dat niet alleen de overheid, maar ook inwoners verantwoordelijk zijn gemaakt voor de fysieke leefomgeving. Het gevolg daarvan is dat iedereen in de gelegenheid moet worden gesteld om te kunnen mee praten over ontwikkelingen. Voor 1-1-2021 wordt een aanzet gemaakt tot het ontwikkelen van een integrale visie op de fysieke ruimte, na deze datum wordt die visie uitgewerkt en vertaald naar regels.

Pijler 4 Anders Werken

Voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet is een andere manier van werken essentieel. De manier van werken onder de Omgevingswet is fundamenteel anders: er komt meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk. Anders werken betekent een andere houding en gedrag van de betrokken ambtenaar, bestuurder, volksvertegenwoordiger, belanghebbende en initiatiefnemer.

- Integraal werken

Integraal werken houdt in dat we team-overstijgend naar de fysieke leefomgeving kijken. Niet alleen de inrichting van onze omgeving doet ertoe, maar ook het gebruik ervan. De nieuwe thema's (gezondheid, veiligheid, duurzaamheid en toegankelijkheid) komen nadrukkelijker aan de orde. Integraal werken houdt ook in dat we de gehele keten overzien: van beleidsontwikkeling, naar advisering, ontwikkeling, toetsing, vergunningverlening en handhaving.

- Leren

Om deze transitie vorm te geven wordt in lijn met het programma Organisatieontwikkeling een breed scala aan instrumenten ingezet. Begin 2018 is gestart met het Omgevingslab, dit zijn bijeenkomsten waarin één keer per maand medewerkers gedurende een uur bij elkaar komen om kennis te maken met allerlei aspecten van de wet. Voor medewerkers die met het nieuwe instrumentarium en nieuwe regelgeving gaan werken worden cursussen georganiseerd.

- Digitaal werken

De Omgevingswet wordt digitaal ondersteund door het DSO. Via dit stelsel kan informatie eenduidig worden verstrekt en gedeeld met alle partijen die betrokken zijn bij de fysieke leefomgeving. Om hier goed op aan te sluiten is niet alleen de techniek van belang, maar ook het werken met dit stelsel. De BELCombinatie werkt nu al digitaal via het huidige omgevingsloket en het zaakgericht werken is in ontwikkeling. Deze onderdelen van de implementatie Omgevingswet vallen samen met de doelstellingen van het programma Informatie en ICT en worden daar opgepakt.

2. PARAGRAFEN

A. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Het programma Bedrijfsvoering is in oktober 2018 overgedragen aan een andere programmamanager. Er is een vernieuwd plan van aanpak en projectplan opgesteld, met de volgende aandachtsvelden.

Binnen het programma Bedrijfsvoering richten we onze aandacht op de ‘(financiële) basis op orde’, ‘procesbeheersing en kwaliteitszorg’ en de gewijzigde invulling van de opdrachtgeversrol (na wijziging van het BEL-model), en de instrumenten die daarvoor nodig zijn uit oogpunt van beheersing, sturing en borging. Daarbij leggen we de focus op het op orde brengen en in control zijn/komen op financieel gebied en het doelmatig realiseren van de maatschappelijke opgaven – collegeprogramma’s voor de komende vier jaar –, verdeeld over de volgende thema’s:

1. Financiële basis op orde: beheer en sturing organisatie:
 - a. Financieel beheer optimaliseren en efficiënter inrichten van de administratie (waaronder treasury, begrotingsrichtlijnen en maandafsluitingen).
 - b. Implementeren en borgen van LIAS software gericht op verbetering van Planning & Control-producten, zoals jaarrekening en begroting, begroting in één oogopslag.
 - c. Invoeren verplichtingenadministratie als onderdeel van Smart Finance (van bestellen tot betalen), voor 1 mei 2019 (ook vanwege wettelijke verplichting tot e-facturering).
 - d. Budgetbeheer optimaliseren, onder andere via trainingen, adviseren en proactief ondersteunen).
 - e. HRM-beheer verbeteren voor inhuur: Sturen op beheer en sturen van inhuur, bezetting, formatie (samenhang met digitalisering, zie ook ‘van bestellen tot betalen’) (analytics, datasturing).
 - f. HRM: Sturen op inhuur op vacatureruimte (werving en selectie voor ‘vaste’ functies), inclusief benoemen interventiemogelijkheden.
 - g. Managementinformatie: onder andere opzetten en bijhouden driemaandelijke managementrapportages aan teamleiders (NB. daarbij aandacht voor relatie/samenhang met Zomernota BEL Combinatie en gemeenten) (dit is inmiddels gerealiseerd).
 - h. Dienstverleningsovereenkomst (DVO): uitwerken DVO en monitoren via periodieke voortgangsrapportages (inclusief inhuur, ziekteverzuim) en voortgangsgesprekken tussen opdrachtgever en opdrachtnemer (prioriteren, bijstellen binnen DVO).
 - i. Opvolgen aanbevelingen accountant en naar aanleiding van interne controles vertalen naar de organisatie en diverse teams.
2. Procesbeheersing en kwaliteitszorg (verbeteren en borgen):
 - a. Proces inkoop en aanbesteding verbeteren en borgen.
 - b. Proces bestuurlijke besluitvorming en verbinding aan het realiseren en bijsturen van de collegeprogramma’s verbeteren.
 - c. Goed implementeren, begeleiden en borgen van nieuwe werkwijzen/methoden, invoeren van nieuwe applicaties voor de medewerkers (instructie, opleiden, helpdesk et cetera): met name vanuit programma digitalisering (informatie en ICT).

3. Besturen/ opdrachtgevers:

- a. Realiseren collegeprogramma's: gebruik van instrument integrale bestuurlijke (meerjaren)planning en projectplanning. Aandacht voor prioritering, samenhang met DVO – beschikbare capaciteit, sturing en bewaking van de uitvoering.
- b. Samenwerken binnen BEL-model (hoe na overgang beleidsregie van gemeenten naar BEL Combinatie): aanspreekpunten voor bestuurders binnen de organisatie faciliteren en organiseren/structureren periodiek overleg met maatwerkafspraken.
- c. Opdrachtgeven – opdrachtnemen (OGON), waaronder actualiseren handboek OGON: invulling geven aan goed opdrachtgeverschap versus opdrachtnemerschap.
- d. Projectmatig werken: herinvoeren, inclusief projectcontrol en risicomanagement.
- e. Kwaliteit van advisering en extern schriftelijk communiceren: borgen (advisering) en verder verbeteren (communicatie).

Het programma wordt in deze opzet in 2019 uitgevoerd.

Inkoop en aanbesteding

In 2018 heeft de BEL Combinatie extra aandacht besteed aan inkoop & aanbesteding. Zo heeft de directieraad van de BEL Combinatie een 'handboek inkoop- en aanbestedingsbeleid' vastgesteld. Daarbij is ook een implementatieplan opgesteld om ervoor te zorgen dat de doelstellingen uit het handboek worden gerealiseerd. Dat kost tijd en dit heeft niet kunnen voorkomen dat er ook in 2018 tekortkomingen zijn in het naleven van de aanbestedingswet.

- Vanaf begin 2018 worden externen in eerste instantie alleen ingehuurd via een Dynamisch Aankoop Systeem. Dit is aanbesteed en heeft Flextender als nieuwe contractpartner opgeleverd. Flextender voldoet aan de (Europese) aanbestedingsregels en dit voorkomt onrechtmatigheden in de inhuurprocessen van de BEL Combinatie.

- In 2018 zijn stappen gezet, maar zijn ook nog ICT aanbestedingsfouten gemaakt. Voor ICT is aanbesteding (nog) niet altijd mogelijk, omdat de BEL Combinatie nog te veel afhankelijk is van een leverancier voor producten en diensten (Vendor Lock-in). In 2019 gaan we verder met de realisatie van de doelstellingen.

HRM

Opleiding en ontwikkeling

Het is van groot belang dat onze medewerkers duurzaam inzetbaar blijven. Dit vergt een gezamenlijke inzet van medewerker en organisatie. Medewerkers blijven onder andere inzetbaar door ontwikkelingen in het vak bij te houden, nieuwe kennis op te doen en extra opleidingen te volgen. Om die reden hebben ook in 2018 volop geïnvesteerd in vakopleidingen, trainingen, bijscholing, actualiteitendagen én in ontwikkelen op houding en gedrag door persoonlijke- en teamontwikkeling. Het afgelopen jaar hebben we ook aandacht besteed aan de verbetering van de kwaliteit van adviseren. De formats zijn aangepast voor wat betreft adviesnota, informatiebrief en opiniërend stuk. Veel medewerkers hebben de training 'helder strategisch adviseren' gevolgd. Er zijn intern schrijfcoaches aangesteld, die de medewerkers ondersteunen en zorgen voor borging van de kwaliteitsverbetering.

In 2018 heeft de evaluatie HR cyclus (het goede gesprek) heeft plaatsgevonden. We hebben dit ingezet om gebruikerservaringen op te halen en dit te gebruiken als verbeteringen voor de toekomst. Eén van de gespreksonderwerpen is persoonlijke ontwikkeling, dat heeft ertoe geleid dat een aantal medewerkers intern een nieuwe uitdaging heeft gevonden.

Inhuur extern personeel

De BEL Combinatie is een wendbare en flexibele organisatie die kan inspelen op de opgaven die zich aandienen. Om de maatschappelijke opgaven voor onze drie gemeenten te kunnen realiseren, zoeken wij naar personeel dat bij de opgaven past. De wijze waarop wij contracteren, past ook bij de opgaven waar we voor staan. Wanneer structurele vacatures ontstaan, zoekt de BEL Combinatie eerst altijd naar vast personeel. Door de Arhi-procedure was de toekomst van de gemeenten Blaricum en Laren onzeker. Dit had een remmende werking op de aantallen kandidaten bij wervingsprocedures. Tegelijk kan de markt op bepaalde expertisegebieden niet altijd die kwaliteit leveren die nodig is om de maatschappelijke opgaven te realiseren. Om de dienstverlening van de BEL Combinatie te continueren, wordt in die gevallen gebruikgemaakt van extern personeel.

In november 2018 heeft Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland de Arhi-procedure stopgezet. Met deze stopzetting is de continuïteit van de BEL Combinatie verzekerd. Mogelijkerwijs wordt het in 2019 makkelijker om vast personeel aan te trekken en aan de BEL Combinatie te binden.

Eind 2018 was de personeelsbezetting 162,03 fte. De bezetting van medewerkers in loondienst is ten opzichte van vorig jaar enigszins toegenomen (2017: 152,08 fte). De toegestane formatie van de BEL Combinatie is echter 195,85 fte. Dit betekent dat de BEL ruim 33 fte aan vacatures heeft. Dit is een toename van 3 fte ten opzichte van vorig jaar.

Mobiliteit

De investering in de organisatie, in teams en in medewerkers heeft zichtbaar geleid tot meer beweging en mobiliteit, zowel intern als extern. Tegelijk betekent mobiliteit soms (tijdelijk) verlies van kennis en ervaring. In totaal was er in 2018 een uitstroom van 12,67 fte en een instroom van 20,72 fte.

Verzuim

De BEL Combinatie ziet het als werkgeversplicht werknemers een gezonde werkomgeving te bieden. Het verzuimpercentage is echter redelijk hoog, zeker in landelijke vergelijkingen. Het verzuimpercentage over 2018 is 7,7%. Dit is hoger dan het verzuim in 2017 (7,02%). De verklaring zit vooral in langdurig verzuim met medische oorzaak, waarbij de organisatie weinig tot geen invloed heeft op verloop en duur. In 2018 is blijvend aandacht besteed aan verzuimbegeleiding en het terugdringen van kortdurend verzuim. Dit gebeurde onder andere door het voeren van structureel overleg tussen leidinggevendenden, directie, HRM en de arbodienst.

Onderhoud functieboek

In 2018 is een nieuw onderhoudsproces van het functieboek opgestart. Dit is nodig omdat de personeelsorganisatie van de BEL Combinatie in beweging blijft. De functies worden opnieuw bekeken, gewaardeerd en ingedeeld. In de loop van 2019 ronden we dit proces af.

B. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Algemeen

Conform het BBV komt in deze paragraaf het beleid inzake de weerstandscapaciteit en de risico's, de inventarisatie van de risico's, de inventarisatie van de weerstandcapaciteit en tot slot de confrontatie van de risico's met het beschikbaar weerstandsvermogen.

Beleid inzake weerstandscapaciteit en de risico's

Het beleid inzake risicobeheersing en weerstandscapaciteit is in 2012 vastgelegd in de "Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Blaricum, Eemnes, Laren en BEL Combinatie". Om de BEL Combinatie ruimte in de bedrijfsvoering te geven en tegelijk eventuele risico's af te dekken heeft het Dagelijks Bestuur van de BEL Combinatie in december 2015 de notitie Omvang Weerstandsvermogen vastgesteld.

Kaders weerstandsvermogen

In de notitie Omvang Weerstandsvermogen is bepaald dat voor de hoogte van het weerstandsvermogen een ondergrens van 2% van de omzet geldt. De BEL Combinatie kan in uitzonderlijke gevallen aanspraak maken op het weerstandsvermogen van de gemeenten, maar in beginsel is de BEL Combinatie eerst aansprakelijk voor tekorten in de exploitatie. Dit kan alleen wanneer het weerstandsvermogen van de BEL Combinatie niet toereikend blijkt. In geval van positieve rekeningresultaten van de BEL Combinatie mag dit aangevuld worden tot een maximum van 5% van de omzet.

Cyclische aanpak

Gekozen is voor een cyclische aanpak bij het risicomanagement. In de nota Risicomanagement staan de volgende fasen:

Fase	Activiteiten
1. Kaderstelling en strategie	Het vastleggen van de kaders in de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen.
2. Risicoanalyse	Inventariseren van de potentiële risico's en deze vastleggen in een risicokaart. In deze paragraaf staat een samenvatting van het resultaat. Per risico wordt inzicht gegeven in de kans dat een risico zich voordoet (verdeeld in vijf klassen) en het schatten van het financiële gevolg (verdeeld in vijf klassen). De kans vermenigvuldigt met het financiële gevolg bepaalt de risicoscore.
3. Beheersmaatregelen	Om de risico's af te dekken, worden beheersmaatregelen gedefinieerd en wordt een risico-eigenaar benoemd. Er is een aantal basisstrategieën voor het omgaan met risico's: accepteren, reduceren, elimineren of overdragen/verzekeran.
4. Monitoren en toetsen	In deze fase wordt informatie verstrekt, worden ontwikkelingen in beeld gebracht en resultaten beoordeeld.
5. Toezicht en toetsen	Risico's worden (mede in het kader van interne controle) in verband gebracht met de beheersmaatregelen en het beschikbare weerstandvermogen.
6. Continue verbetering	Op basis van (tussentijdse) resultaten kan beleid en methodiek worden bijgesteld.

Tabel 3 Cyclische aanpak risicomanagement

Rolverdeling

De volgende actoren hebben een rol bij risicomanagement:

- Het Algemeen Bestuur stelt het beleid vast en stelt de paragraaf Weerstandsvermogen in de begroting en jaarrekening vast;
- Het Dagelijks Bestuur ziet toe op een juiste uitvoering van risicomanagement en de verantwoording daarover;
- De directie en het ambtelijk apparaat zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het risicomanagement waarbij het identificeren van de risico's en het uitvoeren van beheersmaatregelen de kern vormen.

Kaders risico-inventarisatie

De risico's voor een gemeente bestaan uit onbenutte belastingcapaciteit, financiële tegenvallers en risico's in de bedrijfsvoering of incidenten die van buitenaf de organisatie beïnvloeden. (Denk hierbij aan stormschade en de kosten voor het optreden bij een noodsituatie). Bij een gemeenschappelijke regeling als de BEL Combinatie is geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit. De BEL Combinatie heft wel belastingen uit naam van de deelnemende gemeenten. Daarmee liggen de risico's van onbenutte belastingcapaciteit ook bij de gemeenten.

Risicoanalyse

De veronderstelde risico's worden bepaald aan de hand van het model dat is vastgelegd in de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Blaricum, Eemnes, Laren en de BEL Combinatie. Het financieel effect wordt berekend door de kans van werkelijk voordoen van het risico te vermenigvuldigen met het ingeschatte financiële gevolg. Deze berekening is schematisch weergegeven in onderstaand staatje:

Kans		Financieel gevolg	
Klasse	Kwantiteit	Klasse	Geldgevolg
1	10%	1	€ 2.000
2	30%	2	€ 20.000
3	50%	3	€ 100.000
4	70%	4	€ 180.000
5	90%	5	€ 1.000.000

Tabel 4 Schematische weergave financiële gevolgen risico's

Hierbij wordt ook nog onderscheid gemaakt in structurele financiële gevolgen en incidentele financiële gevolgen. Indien noodzakelijk kan van dit model worden afgeweken voor zover en indien een bepaald risico de maximaal in dit model bereikbare waarde van € 900.000,- overstijgt (90% van €1.000.000). Dit wordt separaat bij het benoemde risico aangegeven. Echter gezien de benoemde risico's is het niet waarschijnlijk dat een dergelijk risico zich kan voordoen.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het bedrag dat in de reservepositie vrij aanwendbaar is. In onderstaand overzicht treft u de standen aan uit de jaarrekening 2018.

Ratio weerstandsvermogen	
Algemene reserve	€ 197.805
Bestemmingsreserves	€ 31.680
Gerealiseerd resultaat	€ -228.401
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 1.084
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 402.929
Ratio	0,0

Tabel 5 Ratio weerstandsvermogen BEL Combinatie

Algemene reserve

Deze reserve is bedoeld voor het opvangen van onvoorziene uitgaven voortvloeiende uit: opkomende verplichtingen, calamiteiten en het opvangen van rekeningtekorten. Over de algemene reserve mag géén rente meer worden toegerekend vanaf 2017 conform nieuwe wet en regelgeving vanuit het BBV. Derhalve kan de totale algemene reserve toegerekend worden aan de weerstandscapaciteit. Ultimo 2018 (exclusief eventuele winstbestemming) is de stand van de algemene reserve € 197.805.

Vrij besteedbare deel van de bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves nemen een bijzondere plaats in de begroting in. Het Algemeen Bestuur heeft de bestemming van deze reserves vastgelegd. In die zin kunnen de saldi niet zondermeer bij het beschikbare weerstandsvermogen worden opgeteld. Anderzijds is het AB bevoegd om de bestemming van reserves te wijzigen. Bij grote calamiteiten, waarbij het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve niet toereikend is, kan het AB ook besluiten bestemmingsreserves anders in te zetten. Voor de berekening van het weerstandsvermogen wordt voorgesteld alle reserves mee te nemen.

Ratio weerstandsvermogen BEL Combinatie

Per ultimo 2018 bedraagt de ratio weerstandsvermogen BEL Combinatie 0,0 en is daarmee onvoldoende. Met een beschikbare weerstandscapaciteit van € 1.084 bevindt het weerstandsvermogen zich buiten de vereiste marges. Indien risico's zich voordoen heeft de BEL Combinatie geen eigen weerstandsvermogen om dit te dekken. Zonder een beschikbare weerstandscapaciteit zal de BEL Combinatie zich indien nodig moeten beroepen op de BEL-gemeenten.

Inventarisatie van de risico's

Bij de inventarisatie van de risico's zijn 3 risico's geïdentificeerd waarbij een inschatting is gemaakt van de mate van de kans dat het daadwerkelijk op zal treden. Hieronder worden alle risico's met een geschat financieel effect van € 20.000 of meer genoemd en toegelicht. Het betreft hier de risico's welke bekend zijn op het moment van aanbieden van de jaarrekening.

Risico	Risico Score	Financieel effect	
		Incidenteel	Structureel
Deelnemende gemeenten	2 * 5	PM	
Inhuurbudget	5 * 5	350.000	
Mobiliteitsbudget	4 * 5	250.000	
Totale risico-inventarisatie		€ 600.000	€ -

Tabel 6 Risico inventarisatie ultimo 2018

Deelnemende gemeenten

Op grond van artikel 29 (over uittreding) van de Gemeenschappelijke Regeling BEL Combinatie kan het college en de burgemeester van elke deelnemende gemeente, na vooraf verkregen instemming van de raad van die gemeente, besluiten dat de deelneming aan deze regeling wordt opgezegd. De raden van de overige gemeenten worden over de besluiten geïnformeerd. Een dergelijk besluit kan voor de eerste keer worden genomen zes jaar na het besluit tot deelname aan / toetreding tot deze regeling. Er is daarom sinds 2014 het risico van uittreden van één van de deelnemers.

Dit risico is zeer laag door ingebouwde bestuurlijke mechanismen. Daarnaast is het politiek-bestuurlijke klimaat binnen de drie deelnemende gemeenten gericht op continuerende samenwerking. Het financiële effect is nagenoeg risicoloos, doordat de daadwerkelijke uittreding pas twee jaar na het jaar van besluitvorming in werking treedt. Het betreffende risico wordt ook als niet heel groot beoordeeld, doordat de consequenties van uittreding voor de uittreder aanzienlijk zijn en om die reden niet snel genomen zal worden.

Inhuurbudget

Tijdelijke kwaliteitsimpulsen moeten aan de BEL Combinatie gegeven kunnen worden ten gevolge van wettelijke, landelijke en regionale ontwikkelingen of vragen uit de gemeenten en de regio's. Teams hebben meer flexibiliteit nodig om nieuwe ontwikkelingen op te vangen, en extra kwaliteit in te zetten die nog niet aanwezig is. Die flexibiliteit betreft zowel tijdelijke capaciteit als kwaliteit. Ook zien we dat medewerkers vanwege tijdsdruk geen opleidingen kunnen volgen, hetgeen beter gefaciliteerd moet kunnen worden. Speerpunt voor de komende jaren is dat medewerkers zich optimaal kunnen toerusten op de toekomst en er is nog sprake van een inhaalslag. Dat betekent dat er ruimte moet zijn om opleidingen en trainingen te kunnen volgen. Het huidige inhuurbudget is

daarvoor niet toereikend. Met de flexibele schil dienen we een aantal doelen: een kwaliteitsimpuls door tijdelijk noodzakelijke specifieke ervaring en kennis en kunde in te kunnen huren, ruimte/tijd en daarmee tijdelijk extra bezetting om ontwikkeling van het vaste personeel te faciliteren, het opvangen van hoog niet beïnvloedbaar medisch ziekteverzuim, en de opvang van extra kosten voor inhuur op langdurig lastig in te vullen vacatures vanwege krapte op de arbeidsmarkt. De uitkomst van het model gaf een te hoog financieel gevolg. Daarom is het risico geschat op € 350.000, hoofdzakelijk door hogere arbeidskosten van extern personeel.

Mobiliteitsbudget

Door intensief HRM-beleid en aandacht voor medewerkers die al langere tijd niet goed op hun plek leken te zitten -wat zich uit in een combinatie van ziekteverzuim, mindere arbeidsverhoudingen, ontevredenheid, negatieve energie in het team- is er de laatste jaren meer beweging gekomen. Er liggen vaak latente vraagstukken rond duurzame inzetbaarheid aan ten grondslag op het gebied van loopbaan, gezondheid, balans werk-privé of levensfase. Het is belangrijk dit te adresseren. Sommige medewerkers kiezen door die gesprekken, ondersteund met assessments of begeleiding, een andere plek in de BEL Combinatie en anderen kiezen ervoor om buiten de BEL hun loopbaan voort te zetten. Dit zijn natuurlijke processen, en meestal komen mensen op eigen kracht verder. Maar dat is niet altijd het geval, en ook dan is het van belang medewerkers vanuit goed werkgeverschap verder te helpen. Daarnaast kan de organisatie ook een bedrijfseconomisch belang (bijvoorbeeld het voorkomen van ww-lasten) hebben medewerkers hierin te faciliteren. Het is onze visie dat vrijwillige interne en externe mobiliteit een geaccepteerd gespreksonderwerp mag worden binnen de werkgever-medewerker relatie, bijvoorbeeld tijdens de gesprekscyclus Het Goede Gesprek. Mobiliteit hoort bij een wendbare organisatie. De uitkomst van het model gaf een te hoog financieel gevolg. Daarom is het risico geschat op € 250.000.

Financiële kengetallen

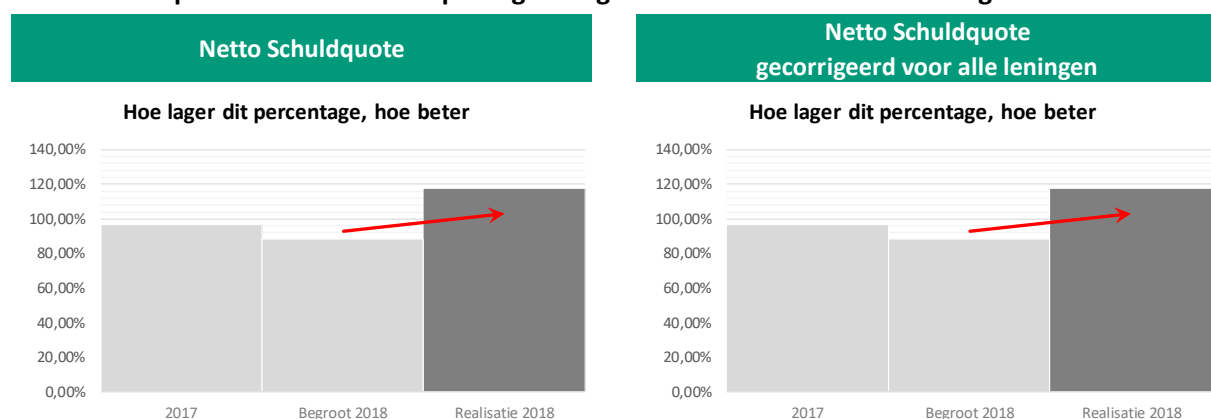
Gemeenschappelijke regelingen zijn verplicht om financiële kengetallen op te nemen in de jaarstukken. Hieronder staan de kengetallen die voor de BEL Combinatie van toepassing zijn in een tabel met daarna per kengetal een infografiek met toelichting.

Kengetallen	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begroting voor wijziging 2018 ¹	Realisatie 2018
Netto schuldquote	84,67%	96,76%	88,74%	117,58%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	84,67%	96,67%	88,74%	117,58%
Solvabiliteitsratio	9,05%	3,20%	6,52%	0,00%
Structurele exploitatieruimte	0,82%	-6,69%	0,00%	-1,31%

Tabel 7 Kengetallen BEL Combinatie

Hieronder staan de infografieken inclusief een korte toelichting. In elke infografiek zijn de kengetallen van 2017, begroting 2018 en realisatie 2018 weergegeven. Het donkerdere blok betreft de realisatie 2018. Onder de individuele kengetallen staat een algemene conclusie.

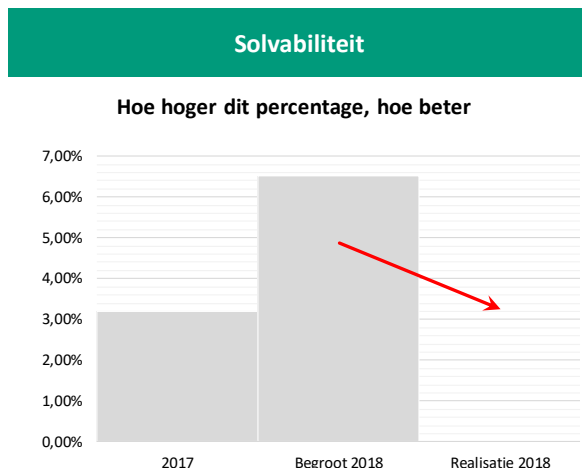
Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote is de verhouding van de netto schuld ten opzichte van de totale baten (exclusief mutatie reserves). In het algemeen ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Een netto schuldquote van tussen de 100% en 130% is hoog en wanneer de netto schuldquote boven de 130% uitkomt bevindt een gemeente zich in de gevarenzone. Ten opzichte van vorig jaar is de schuldquote van de BEL Combinatie gestegen. Dit betekent daling in de financiële stabiliteit. Ultimo 2018 bedragen beide kengetallen 117,58%, wat betekent dat deze hoog is maar dat de BEL Combinatie zich niet in de gevarenzone bevindt.

¹ deze kengetallen verschillen van de kengetallen uit de begroting 2018 BEL Combinatie. In de begroting 2018 zijn abusievelijk verkeerde kengetallen berekend en opgenomen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit is het percentage van het vermogen dat uit eigen vermogen bestaat. Deze ratio geeft een goed beeld van de mate waarin bezittingen zijn gefinancierd met eigen vermogen of vreemd vermogen. De norm voor de solvabiliteit ligt doorgaans tussen de 25% en 40%. Het gerealiseerde percentage van 0,0% is lager dan de ratio in 2017 (3,20%). Het eigen vermogen van de BEL Combinatie is nihil. Aangezien de deelnemende gemeenten garant staan voor de BEL Combinatie zegt dit echter weinig over het feitelijk in staat zijn om aan verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte

Om vast te stellen of de begroting structureel in evenwicht is dient de structurele exploitatieruimte te worden berekend. Wanneer de structurele exploitatie ruimte hoger is dan 0% geeft dat aan dat de structurele baten van de BEL Combinatie hoger zijn dan de structurele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Met het gerealiseerde percentage van -1,31% wordt een kleine verbetering ten opzichte van 2017 gerealiseerd. Een negatief percentage betekent echter wel dat de structurele baten niet voldoende waren om de structurele lasten te dekken.

Conclusie kengetallen

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de BEL.

Ten opzichte van 2017 zijn de meeste kengetallen achteruitgegaan. Deze ontwikkeling is echter niet zorgelijk. De drie deelnemende gemeenten staan namelijk garant voor de BEL Combinatie. Dit betekent dat de BEL Combinatie beroep kan doen op de gemeenten wanneer dit noodzakelijk is.

C. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat op grond van de BBV in ieder geval de volgende kapitaalgoederen: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Voor de BEL Combinatie is alleen het onderdeel “gebouwen” van toepassing. De overige onderdelen worden opgenomen in de afzonderlijke gemeentelijke jaarrekeningen.

In 2009 is het BEL kantoor in Eemnes in gebruik genomen, waarvan zowel de BEL Combinatie als de gemeente Eemnes voor een deel eigenaar is. De gemeente Eemnes is eigenaar van de bestuursvleugel Eemnes. De BEL Combinatie is ook eigenaar van het pand van de Buitendienst (Gemeentewerf) en de Wijkpost Bijvanck. Voor alle drie panden zijn in 2016 de meerjarenonderhoudsprogramma's geactualiseerd, in 2017 zijn deze vertaald naar een meerjarenraming.

In 2016 en 2017 zijn kredieten van respectievelijk € 368.000 en € 345.000 beschikbaar gesteld om noodzakelijke aanpassingen aan het BEL kantoor te kunnen verrichten, achterstallig onderhoud op de drie panden weg te werken en diverse problemen met de klimaatbeheersing in het BEL kantoor op te lossen. Veel werkzaamheden zijn in 2016 en 2017 al uitgevoerd. In 2018 is in het BEL-kantoor achterstallig onderhoud aan de kozijnen, ramen en deuren uitgevoerd, is de luchtbehandelingsinstallatie aangepast en zijn aanpassing en herkeuring van de Cv-ketel inclusief gasleiding afgerond. Deze deeltkredieten worden bij de jaarrekening 2018 met een batig saldo afgesloten. Er resteren nog twee deeltkredieten voor de gemeentewerf van € 54.900 en € 17.000 voor respectievelijk vervanging van de brand- en inbraakmeldinstallatie en werkzaamheden die volgen uit de verplichte NEN3140-keuring.

Medio 2018 is een krediet van € 15.500 verstrekt voor het lakken van de parketvloeren en houten trappen in het BEL-kantoor conform het meerjarenonderhoudsprogramma. Het werk is in november en december deels uitgevoerd. Afronding vindt plaats in het eerste kwartaal van 2019.

Ten aanzien van Legionella-preventie zijn in 2017 risico-inventarisaties uitgevoerd en beheersplannen opgesteld. In 2018 is gestart met de uitvoering daarvan.

D. PARAGRAAF FINANCIERING

Algemeen

Treasurystatuut

Per 1 januari 2001 geldt de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden). Het belangrijkste uitgangspunt van de wet is het beheersen van risico's. Dat uit zich in een tweetal randvoorwaarden. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van leningen evenals het verlenen van garanties alleen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen en derivaten een prudent karakter moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatige risico's. Verder uit het beheersen van risico's zich in de kasgeldlimiet en renterisiconorm. Beide beogen de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan financiering door middel van achtereenvolgens korte schuld en lange schuld.

In het treasurystatuut staat beschreven hoe de BEL Combinatie met beleggingen en leningen omgaat. De belangrijkste doelstellingen zijn:

- het beschermen van de organisatie tegen ongewenste financiële risico's
- het aantrekken van gelden tegen zo laag mogelijke kosten en aanvaardbare condities
- het optimaliseren van het renteresultaat.

Financieringsbehoefte BEL Combinatie 2018

In 2007 is een lening van € 17.000.000 bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) aangetrokken voor de financiering van het gebouw (inclusief grond) van de BEL Combinatie. Destijds werd de lening afgesloten tegen een vast rentepercentage van 4,755% voor een looptijd van 40 jaar. In 2018 waren de rentestanden beduidend lager. Om deze reden is de lening geherfinancierd tegen een lagere rente. Het agio (lees: boeterente) voor vervroegd aflossen bedroeg € 5.718.772. De BBV schrijft voor dat deze kostenpost mag worden geactiveerd, waarbij de afschrijvingstermijn maximaal de looptijd van de herfinanciering is. In de financiële verordening BEL Combinatie is opgenomen dat alle kosten van leningen rechtstreeks als kosten in de exploitatie worden genomen. Gezien de hoogte van deze kosten heeft het Algemeen Bestuur op 4 september 2018 besloten om hiervan af te wijken en de kosten conform BBV te activeren. Door het herfinancieren van de leningen is per saldo een voordeel op kapitaallasten ontstaan van € 320.673.

Naast de herfinanciering van de lening ten behoeve van het gebouw, zijn leningen afgesloten ter financiering van reeds uitgevoerde investeringen van voorgaande boekjaren. Deze investeringen werden tot op heden gefinancierd uit kasgeldleningen (ofwel kortlopende geldleningen). Door het afsluiten van nieuwe leningen zijn de kasgeldleningen omgezet naar langlopende leningen.

In onderstaande tabel is een overzicht van de afgesloten leningen in 2018 weergegeven:

	Looptijd	Soort	Rente- percentage	Lening
Lening 1 - BNG 40.112203	10 jaar	Fixed	1,15%	6.000.000
Lening 2 - BNG 40.112204	25 jaar	Annuïteit	1,15%	6.000.000
Lening 3 - BNG 40.112205	5 jaar	Fixed	0,48%	6.000.000
Lening 4 - BNG 40.112206	10 jaar	Annuïteit	0,72%	5.000.000
Totaal afgesloten leningen				23.000.000

Tabel 8 Afgesloten leningen t.b.v. herfinanciering

Renterisiconorm

Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken wordt door het ministerie ook jaarlijks een renterisiconorm aangegeven. Dit is een percentage (20%) van de totale begroting van de gemeenschappelijke regeling. Dit is het maximale bedrag van de totale vaste schuld (minus verstrekte leningen) waarvan de rente herzien mag worden in het lopende jaar. De uitkomst hiervan mag niet overschreden worden, zodat er spreiding van de opgenomen leningen en daarmee de renterisico's ontstaan.

Per 31-12-2018 heeft de BEL Combinatie een overschrijding op de renterisiconorm. Het gaat om een incidentele overschrijding. Dit komt met name door de herfinanciering van de lening van de BEL (5,7 miljoen) en het omzetten van kortlopende schulden (5,7 miljoen) naar langlopende schuld ter financiering van reeds uitgevoerde investeringen van voorgaande boekjaren. Op de vier langlopende geldleningen die nu zijn afgesloten, is geen sprake van een renteherzieningstermijn. Op deze manier wordt de komende jaren genoten van de lage rentestanden.

Renterisiconorm op vaste schuld		2018
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	0
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	0
2	Renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0
3a	Nieuw aangetrokken vaste schuld	23.000
3b	Nieuw uitgezette lange leningen	0
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	23.000
5	Betaalde aflossingen	13.725
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5, minimaal 0)	13.725
7	Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	13.725
Renterisiconorm		
8	Begrotingstotaal per 1 januari	18.208
9	Het bij gemeenschappelijke regelingen vastgesteld percentage	20%
10	Renterisiconorm	3.642
Toets renterisiconorm		
10	Renterisiconorm	3.642
7	Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	13.725
11	Ruimte (+) / Overschrijding (-) (10 - 7)	-10.083

Tabel 9 Renterisiconorm 2018

Bedragen x 1.000

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is bedoeld om de renterisico's op kortlopende (opgenomen) geldleningen te beperken. Jaarlijks wordt door het ministerie aangegeven, welk bedrag een gemeenschappelijke regeling mag financieren met kortlopende geldleningen: de kasgeldlimiet. Het betreft een percentage (8,2%) van het totaal van de begroting. Voor de BEL Combinatie bedraagt de kasgeldlimiet circa € 1,5 miljoen euro. Indien de kasgeldlimiet langer dan twee kwartalen wordt overschreden dient de kortlopende schuld omgezet te worden in een langlopende schuld.

Bij de eerste drie kwartalen van 2018 is de kasgeldlimiet overschreden. Om deze reden zijn bij de herfinanciering de kasgeldleningen omgezet naar langlopende leningen. Op balansdatum 31-12-2018 was er geen sprake van een overschrijding van de netto vlottende schuld.

	2018				
	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	Totaal
Vlottende schuld	2.805	3.905	5.698	210	3152
Vlottende middelen	112	81	81	860	284
Per saldo	2.692	3.824	5.617	-660	2.868
Kasgeldlimiet ¹	1.493	1.493	1.493	1.493	1.493
Ruimte (+) Overschrijding (-)	-1.199	-2.331	-4.124	2.153	-1.375

¹ €18.208 * 8,20% = €1.493

Bedragen x 1.000

Tabel 10 Kasgeldlimiet 2018

Financiering en Rente

Om er voor te zorgen dat in de begroting en verantwoording de totale rentelasten en de daar aan gekoppelde financieringsbehoefte inzichtelijk zijn, wordt in artikel 13 voorgeschreven dat de paragraaf financiering in ieder geval inzicht geeft in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend (artikel 1, onderdeel H).

Financieringsbehoefte

Per 31 december 2018 heeft de BEL Combinatie vijf langlopende rekeningen voor een totaal van € 23,3 miljoen. De leningenportefeuille is ultimo 2018 als volgt opgebouwd:

Omschrijving	Lening bedrag	Rente- Percentage	Saldo 1-1-2018	Saldo 31-12-2018	Rentelast 2018
BNG 40.103044	17.000.000	4,76%	13.175.000	0	460.405
BNG 40.103347	2.500.000	4,18%	250.000	0	437
BNG 40.104398	3.000.000	3,83%	600.000	300.000	17.251
BNG 40.112203	6.000.000	1,15%	0	6.000.000	17.438
BNG 40.112204	6.000.000	1,49%	0	6.000.000	22.350
BNG 40.112205	6.000.000	0,48%	0	6.000.000	7.278
BNG 40.112206	5.000.000	0,72%	0	5.000.000	9.000
Totaal	45.500.000		14.025.000	23.300.000	534.158

Tabel 11 Leningenportefeuille 2018

Beleggingsportefeuille

De BEL Combinatie heeft geen beleggingen uit het verleden en het aantrekken van nieuwe beleggingen is niet meer toegestaan.

Renteresultaat

Opbrengsten

De BEL Combinatie heeft rente ontvangen op kasgeldleningen. De werkelijk ontvangen rente over 2018 bedraagt € 4.450.

Kosten

De BEL Combinatie heeft een langlopende leningenportefeuille. In 2018 bedroeg de werkelijk betaalde rente € 534.158.

Omslagrente

De omslagrente is de rente die gehanteerd wordt voor het berekenen van de rentecomponent van de kapitaallasten. Voor 2018 bedraagt de renteomslag 0,53%. De nieuwe voorschriften van de BBV schrijven een overzicht voor om de wijze van berekening van de omslagrente inzichtelijk te maken.

Rentetoerekening Jaarrekening BEL 2018			
a.	De externe rentelasten voor de korte en lange financiering		€ 534.158
b.	De externe rentebaten (idem)		€ 4.450
		-/-	-----
	Saldo rentelasten en rentebaten		€ 529.708
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (voorbeeld: BEL Kantoor)	€ 481.052	
		-/-	-----
			€ 481.052
	Aan de taakvelden toe te rekenen externe rente		€ 48.656
d1.	Rente over eigen vermogen		-
d2.	Rente over voorzieningen		-
	Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente		€ 48.656
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		€ 222.827

f.	Verwacht Renteresultaat op het taakveld Treasury		€ -174.171

Tabel 12 Rentetoerekening jaarrekening BEL 2018

Wet Houdbaarheid overheidsfinanciën (Wet HOF)

De huisbankier van de BEL Combinatie is de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De BNG voldoet aan de wet HOF, de kredietbeoordelingen van die drie belangrijkste mondiale (Amerikaanse) kredietbeoordelaars zijn hieronder vermeld:

Kredietbeoordeling	Kredietbeoordelaar	Rapport
AAA	Standard & Poor's	Rating Report (December 2018)
Aaa	Moody's	Credit Opinion (November 2018)
AA+	Fitch	Full Rating Report (Mei 2018)

Tabel 13 Kredietbeoordelingen BNG

E. OVERIGE PARAGRAFEN

De overige, door de Commissie BBV verplichte, paragrafen zijn voor de BEL Combinatie niet van toepassing. Hieronder worden de redenen kort toegelicht:

Lokale Heffingen

Sinds 1 januari 2008 zijn de taken voor het opleggen van de lokale heffingen gemandateerd aan de BEL Combinatie. Verantwoording en verwerking van deze baten gebeurt rechtstreeks in de administratie van de betreffende BEL gemeente.

Verbonden partijen

Er is geen sprake van partijen waarmee de BEL Combinatie zich privaat- of publiekrechtelijk verbonden heeft én waar de BEL Combinatie een bestuurlijk én een financieel belang in heeft.

Grondbeleid

Sinds 1 januari 2008 zijn de taken op het gebied van het grondbeleid van de gemeenten gemandateerd aan de BEL Combinatie. Verantwoording van de hieraan gerelateerde baten en lasten vindt rechtstreeks plaats in de jaarrekening van de betreffende gemeente.

JAAARREKENING

3 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN EN DE TOELICHTING

3.1 Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Bij het samenstellen van de jaarstukken 2018 is voor dezelfde opzet gekozen als in 2017. Tegelijk is rekening gehouden met de eisen van de nieuwe regels Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Met de voorschriften van het BBV is inhoud gegeven aan de informatievoorziening in het duaal bestuur en worden kaders geschetst voor een dualistische inrichting van begroting en jaarrekening van provincies en gemeenten. Deze BBV voorschriften en de verordening conform artikel 212 gemeentewet vormen de basis voor de balans en de toelichting hierop.

Grondslagen voor waardering

Algemeen

- De jaarrekening is opgebouwd conform de actuele wettelijke regelgeving in de BBV (Besluit, Begroting en Verantwoording);
- Er wordt gestreefd naar continuïteit in de systematiek van waarderen en resultaatbepaling met voorgaande jaren. Daar waar afgeweken wordt, wordt dit in de tekst vermeld;
- Hetzelfde geldt voor de omgang met soortgelijke posten of activiteiten. Deze worden op gelijksoortige wijze in de jaarrekening verwerkt;
- Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten;
- Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde;
- Het moment van afschrijven wordt voor de nieuwe investeringen bepaald door het moment van ingebruikname van het desbetreffende goed, waarbij als uitgangspunt 1 januari van het jaar na ingebruikname wordt genomen;
- Rentetoerekening aan de investeringen vindt plaats op basis van de boekwaarde per 1 januari;
- Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa hebben, volgens het BBV (artikel 34) worden onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Ze worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid in de financiële verordening van de BEL Combinatie.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden ingedeeld naar investeringen met economisch nut, met een specificatie voor investeringen waarvoor een heffing kan worden geven geheven, en investeringen met maatschappelijk nut.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorraden

Gereed product en handelsgoederen

Deze worden gewaardeerd tegen verkrijgingspijs.

Vorderingen en schulden

Vorderingen en schulden zijn statisch bepaald en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor openstaande vorderingen wordt waar nodig een voorziening dubieuze debiteuren getroffen.

De debiteuren zijn per 31-12-2018 opnieuw gewaardeerd. Grondslag voor de waardering is als volgt:

- Alle debiteuren met een betalingsachterstand worden gelabeld;
- Vervolgens wordt per categorie bepaald voor welk deel van de vordering een voorziening getroffen wordt.

(Rentetoerekening) Eigen Vermogen

Voor zover gelden nodig zijn voor een specifiek doel zijn deze opgenomen in een bestemmingsreserve. De algemene reserve vormt het financieel weerstandsvermogen voor het opvangen van financiële risico's en onvoorziene ontwikkelingen in de bedrijfsvoering. Aan het Eigen Vermogen wordt op advies van de nieuwe regelgeving BBV geen rente meer toegerekend.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Niet uit de balans blijken verplichtingen en rechten

Naast verplichtingen en rechten die expliciet op de balans worden opgenomen, zijn er ook verplichtingen en rechten die daaruit niet blijken.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd, c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzien zijn.

Resultaatbestemming

Het gerealiseerde resultaat, volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, is op de balans gepresenteerd onder het eigen vermogen. Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt dit bedrag bestemd.

Schattingen

Eventuele schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd.

Overhead

In overeenstemming met het BBV is bij deze jaarstukken voor het eerst de overhead apart verantwoord, waardoor het overzicht gerealiseerde baten en lasten er anders uitziet ten opzichte van voorgaande jaren. Er zijn een n.a.v. de gewijzigde BBV-voorschriften een aantal taakvelden opgenomen. De volgende taakvelden zijn voor de BEL Combinatie van toepassing:

- 0.1 Bestuur
- 0.2 Burgerzaken
- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
- 0.4 Overhead
- 0.5 Treasury
- 0.61 OZB woningen
- 0.8 Overige baten en lasten
- 0.10 Mutatie reserves
- 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten
- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid
- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.5 Openbaar vervoer
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid leerlingzaken
- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuur presentatie, -productie en - participatie
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen
- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen
- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie
- 8.3 Wonen en bouwen

Toedeling taakveld 0.4 Overhead

- Directie en management
- Staf voor zover wordt voldaan aan de vereisten zoals genoemd in de notitie overhead van de commissie BBV

VPB (Vennootschapsbelasting)

Ook voor de berekening van de VPB worden de actuele regels van het BBV gevolgd. De BEL Combinatie is vrijgesteld van VPB.

3.2 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per programma

(+) = nadelig; (-) = voordelig

Omschrijving	Realisatie 2017			Begroting 2018 voor wijziging			Begroting 2018 na wijziging			Realisatie 2018		Verschil (b-a)
Programma	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo (a)	Baten	Lasten	Saldo (b)	Resultaat	
Dienstverlening	9.066.631	-33.995	8.351.656	8.317.661	-33.995	9.353.674	9.319.679	-287.363	10.190.098	9.902.735	583.056	
Totaal programma's	9.066.631	-33.995	8.351.656	8.317.661	-33.995	9.353.674	9.319.679	-287.363	10.190.098	9.902.735	583.056	
Algemene dekkingsmiddelen	-17.488.099	-17.470.905	-	-17.470.905	-19.033.005	-	-19.033.005	-19.238.355	-166.805	-19.405.160	-372.155	
Overhead	9.598.998	-519.214	9.856.394	9.337.180	-519.214	10.616.476	10.097.262	-620.736	10.735.497	10.114.761	17.499	
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Totaal saldo van baten en lasten	1.177.530	-18.024.114	18.208.050	183.936	-19.586.214	19.970.150	383.936	-20.146.454	20.758.790	612.336	228.400	
Toevoegingen aan de reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Onttrekkingen aan de reserves	-1.110.255	-183.935	-	-183.935	-383.935	-	-383.935	-383.935	-	-383.935	-	
Het gerealiseerde resultaat	67.275	-18.208.049	18.208.050	1	-19.970.149	19.970.150	1	-20.530.389	20.758.790	228.401	228.400	

Tabel 14 Overzicht baten en lasten per programma

3.3 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per kostencategorie

(+) = nadelig; (-) = voordelig

Categorie		Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten						
1.1	Salarissen en sociale lasten	10.375.686	12.100.710	13.064.021	10.658.668	-2.405.353
2.1	Belastingen	37.252	36.500	36.500	41.320	4.820
3.2	Duurzame goederen	21.034	17.500	17.500	28.880	11.380
3.3	Pachten	10.635	11.000	11.000	10.635	-365
3.5.1	Ingeleend personeel	3.127.141	637.000	637.000	3.869.190	3.232.190
3.8	Overige goederen en diensten	4.142.095	3.520.187	4.318.976	4.585.617	266.641
5.1	Rente	659.239	-	-	534.158	534.158
7.2	Mutaties voorzieningen	-	-	-	-	-
7.3	Afschrijvingen	1.098.893	1.045.006	1.045.006	1.030.322	-14.684
7.4	Toegerekende rente		840.147	840.147	-	-840.147
Totaal lasten		19.471.974	18.208.050	19.970.150	20.758.790	788.640
Baten						
3.2	Duurzame goederen	-12.172	-	-	-3.800	-3.800
3.5.2	Uitgeleend personeel	-270.505	-23.000	-23.000	-313.257	-290.257
3.8	Overige goederen en diensten	-228.952	-96.213	-96.213	-155.322	-59.109
4.3.2	Inkomstenoverdrachten - gemeenten	-17.777.650	-17.904.901	-19.467.001	-19.656.905	-189.904
4.3.6	Inkomstenoverdrachten - overige overheden	-3.770	-	-	-12.720	-12.720
5.1	Rente	-1.394	-	-	-4.450	-4.450
Totaal baten		-18.294.444	-18.024.114	-19.586.214	-20.146.454	-560.240
7.1	Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
7.1	Onttrekkingen aan reserves	-1.110.255	-183.935	-383.935	-383.935	-
Saldo voor bestemming		67.275	1	1	228.401	228.400

Tabel 15 Overzicht van baten en lasten per kostencategorie

3.4 Analyse saldo 2018 ten opzichte van begroting

In deze analyse van het saldo 2018 worden de belangrijkste verschillen op de staat van baten en lasten toegelicht. Alle verschillen van significantie (hoger dan €10.000) worden toegelicht. De afwijkingen worden per categorie verklaard. Achter het resultaat staat een V of N om aan te geven of het om een voordelig of nadelig resultaat gaat.

Toelichting lasten

Salarissen en sociale lasten	Afwijking	V/N
	-2.405.353	V

De post Salarissen is in 2018 fors lager dan volgens begroting. Dit komt doordat de begroting is gebaseerd op de formatie van de BEL Combinatie. Per 31 december 2018 heeft de BEL Combinatie ruim 33 vacatures. Dit voordeel zetten we in ter dekking van de kosten van ingehuurd personeel die op deze vacatures wordt ingehuurd.

Ingeleend personeel	Afwijking	V/N
	3.232.190	N

Vanwege bovengenoemde redenen huurt de BEL Combinatie externe medewerkers in op de vacatureruimte. Naast inhuur ten behoeve van vacaturevervanging, huren we ook in voor ziektevervanging.

Duurzame goederen	Afwijking	V/N
	11.380	N

In het verleden werden de mogelijkheden voor het scheiden en milieuvriendelijk verwerken van afval binnen het BEL kantoor niet volledig benut. In 2018 zijn op 8 plekken afvalbakken geplaatst waarin papier, plastic, papieren bekertjes en restafval apart worden ingezameld. Het verschil op duurzame goederen is grotendeels toe te wijzen aan de aanschaf het nieuwe afvalstelsel (€ 9.000). Verwacht wordt dat vanaf 2019 e.v. minimaal € 810 en maximaal € 1.620 per jaar zal worden bespaard. Binnen enkele jaren is dan al een groot deel van de aanschafkosten zijn terugverdiend.

Overige goederen en diensten	Afwijking	V/N
	266.641	N

Het resultaat is grotendeels toe te wijzen aan twee grote organisatieontwikkelingen, namelijk het WOZ verbeterplan en de voorbereiding van integraal beheer. De baten voor het WOZ verbeterplan zijn verantwoord onder 'inkomstenoverdrachten – gemeenten'.

Kapitaallasten	Afwijking	V/N
Afschrijvingen en (toegerekende) rente	-320.623	V

In 2018 hebben we de leningen van de BEL Combinatie geherfinancierd. Per 1 oktober zijn vier leningen aangetrokken en de oude leningen afgelost. Deze herfinanciering leidt tot een substantieel structureel voordeel in 2019 en verder. De rente van de nieuwe leningen zijn voor een vierde deel verantwoord in 2018. Doordat de rente van de nieuwe leningen veel lager is dan de geherfinancierde lening, is een fors autonoom voordeel ontstaan in 2018.

Toelichting baten

Uitgeleend personeel**Afwijking****V/N**

-290.257

V

Naast vacaturevervanging en ziektevervanging huren we externen in voor specifieke werkzaamheden van een BEL-gemeente. Deze meerkosten dekken we niet uit de vacatureruimte, maar worden één-op-één doorbelast aan de desbetreffende gemeente(n).

Overige goederen en diensten**Afwijking****V/N**

-59.109

V

In 2018 heeft de BEL Combinatie kosten gemaakt die specifiek voor de BEL gemeenten waren bedoeld. Binnen de BEL Combinatie waren deze kosten niet geraamd. Ook de doorbelasting van deze kosten aan de BEL gemeenten waren niet geraamd. De verantwoording van deze doorbelaste kosten zijn op deze post verantwoord. Daarnaast is de doorbelasting van de servicekosten aan de gemeente Eemnes op deze post ook verantwoord. Een groot deel van de hogere baten zijn het gevolg van de doorbelasting van de hogere servicekosten aan de gemeente Eemnes.

Inkomensoverdrachten - gemeenten**Afwijking****V/N**

189.904

V

Het verschil op deze kostencategorie is tweeledig. Ten eerste heeft de BEL Combinatie gelden ontvangen van de drie gemeenten ten behoeve van het WOZ verbeterplan. De lasten zijn verantwoord onder 'overige goederen en diensten'.

Ten tweede betreft het een ontvangen subsidiebedrag van circa € 11.000 voor de zonnepanelen op het dak van het BEL-kantoor. Deze baten zijn begroot op de post 'inkomstenoverdrachten – gemeenten'. De BEL ontvangt de subsidie van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en waardoor de baten zijn verantwoord onder 'inkomstenoverdrachten – overige overheden' en een verschil is ontstaan tussen begroot en werkelijk.

Inkomensoverdrachten - overige overheden**Afwijking****V/N**

-12.720

V

De BEL Combinatie heeft een subsidie van € 12.720 ontvangen voor de zonnepanelen. Deze baten staan begroot onder 'inkomstenoverdrachten – gemeenten', maar worden verantwoord onder 'inkomstenoverdrachten – overige overheden', waardoor een verschil is ontstaan tussen begroot en werkelijk.

3.5 Overhead

Door gewijzigde wet- en regelgeving vanuit het BBV zijn gemeenschappelijke regelingen vanaf 2018 verplicht om de overhead apart te verantwoorden. In onderstaand overzicht is de specificatie overhead weergegeven.

Taakveld + Kostenplaats	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
0.4 Overhead	9.598.998	9.337.180	10.097.262	10.114.761
40000100 - Zuidersingel 5 BEL-kantoor	1.019.756	434.597	310.597	973.352
40000200 - Automatisering	2.509.784	1.983.900	2.377.237	2.350.964
40000210 - ICT voorzieningen	145.270	180.000	180.000	78.817
40000300 - BEL bestuurszaken	102	-	-	13.523
40000400 - Facilitair	297.135	334.420	458.420	439.980
40000500 - Personeel & Organisatie	515.148	872.488	824.728	525.645
41000300 - Directeur	252.359	175.546	199.804	461.134
41500200 - Team Planning & Control	1.455.171	1.247.476	1.296.760	1.523.658
41500250 - Teamleider C&F	-	-	93.000	-
41500300 - Team HRM	486.811	409.570	436.955	436.948
41500310 - Team Communicatie	457.852	399.610	420.772	576.260
41500350 - Teamleider HRM / Communicatie	-	-	93.000	-
41500400 - Team Informatiebeheer	378.769	1.152.174	1.147.078	442.719
41500410 - Team Facilitair	365.001	356.449	287.874	271.157
41500420 - Team DIV	399.226	346.844	366.048	404.366
41500450 - Teamleider Bedrijfsondersteuning	-	-	93.000	84.564
41500500 - Team Administratie	570.417	481.067	524.394	548.504
41500600 - Team Juridische Zaken	396.960	503.100	510.177	445.355
42100250 - Maatschappelijke Ontwikkeling TL	71.629	94.867	98.214	100.695
42100350 - Ruimtelijke Ontw. & Openb. Ruimte TL	68.053	90.490	94.028	94.537
42200250 - Publiek TL	38.560	84.009	87.217	94.838
42200350 - Vergunningen & Handhaving TL	85.632	84.009	87.217	140.546
42300350 - Buitendienst TL	85.364	106.564	110.742	107.199
Eindtotaal	9.598.998	9.337.180	10.097.262	10.114.761

Tabel 16 Specificatie overhead

3.6 Incidentele baten en lasten

Volgens het BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting. Incidentele baten en lasten zijn baten en lasten die zich maximaal drie jaar achtereenvolgens voordoen. Hierbij hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Indien bestaand structureel beleid, niet zijnde een tijdelijke geldstroom, binnen de termijn van drie jaar een wijziging ondergaat dan worden de daarmee samenhangende lasten of baten in het begrotingsjaar niet als incidenteel aangemerkt. Budgetverschillen op activiteiten inzake structureel bestaand beleid kwalificeren wij dus als “structureel”.
- Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd als het gaat om niet-structurele toevoegen aan een bestemmingsreserve of dekking van incidentele lasten. In het overzicht is dit vertaald door naast de incidentele last ook de mutatie uit de reserve te presenteren.
- Meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een bestuursbesluit kwalificeren wij als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan drie jaar. Hiervan is sprake bij bijvoorbeeld projecten die langer dan drie jaar duren, maar waarvan wel bekend is dat die bijdrage op termijn stopt.

De over 2018 gerealiseerde incidentele baten en lasten laten zich als volgt specificeren:

Incidentele baten en lasten	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
A. Incidentele baten			
Verkoop Toyota Land Cruiser	0	0	-3.800
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Totaal incidentele baten	0	0	-3.800
B. Incidentele lasten			
WOZ verbeterplan belastingen	0	0	200.900
Vorbereiding Integraal beheer Openbare Ruimte	0	0	38.900
Verhuizing BEL/Eemnes	0	0	48.718
Talent for Governance	0	0	8.000
Advieskosten (diversen)	0	0	12.263
BEL feest 10-jarig jubileum	0	0	30.319
Afboekingen balans	0	0	12.346
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Totaal incidentele lasten	0	0	351.446
Saldo incidentele baten en lasten	0	0	347.646

Tabel 17 Incidentele baten en lasten 2018

3.7 Wet normering topinkomens

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de BEL Combinatie. Het voor de BEL Combinatie toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000. Dit is het algemeen bezoldigingsmaximum.

De BEL Combinatie heeft in het boekjaar 2018 geen leidinggevende topfunctionarissen in dienst, omdat zij in dienst zijn van de BEL-gemeenten. Dit betekent dat de bezoldigingen ten lasten komen van de BEL-gemeenten. Daarom is tabel 13, topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van €1.700 of minder, van toepassing.

Naam topfunctionaris	Functie
E.L. Ruizeveld de Winter	Lid Directieraad
G. Kolhorn	Lid Directieraad
M. Kilic-Karaaslan	Lid Directieraad
J.N. Bloch	Lid Algemeen Bestuur
E.J.M. Boersen-de Jong	Lid Algemeen Bestuur
A.M. Kennis	Lid Algemeen Bestuur / Dagelijks Bestuur
G.C. Knoop	Lid Algemeen Bestuur
R. Kruisinga	Lid Algemeen Bestuur
P.A.M. Calis	Lid Algemeen Bestuur / Dagelijks Bestuur
K. van Hunnik	Lid Algemeen Bestuur
A.H.M. Stam	Lid Algemeen Bestuur
R. van Benthem	Voorzitter Algemeen Bestuur / Dagelijks Bestuur
E. van Dalen	Lid Algemeen Bestuur
J.G. van Katwijk	Lid Algemeen Bestuur
S. Lankreijer	Lid Algemeen Bestuur

Tabel 18 Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van €1.700

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.8 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt de begrotingsrechtmatigheid als volgt omschreven:

“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.”

Het Algemeen Bestuur heeft op 2 juli 2019 ingestemd met de onderstaande overschrijdingen.

Aangezien een lastenoverschrijding op programmaniveau een saldo is van meerdere onderdelen binnen een programma, is het mogelijk dat de nadere uitsplitsing van de overschrijdingen kan leiden tot een hoger bedrag aan overschrijdingen dan het saldo van overschrijdingen op het programma. Op bepaalde programmaonderdelen zijn namelijk ook lagere lasten dan begroot gerealiseerd. Deze zijn in het kader van de beoordeling van de begrotingsrechtmatigheid buiten beschouwing gelaten.

Omschrijving	Rechtmatig, althans telt niet mee voor het oordeel				Ter goedkeuring voorgelegd aan het Algemeen Bestuur				
Programma	1	2	6b	7b	3	4	5	6a	7a
1. Bedrijfsvoering	452				384				
Overhead	101				18				
Totaal overschrijdingen programma	553				402				
Investeringskredieten	1	2	6b	7b	3	4	5	6a	7a
Inrichting/ upgrade Corsa					58				
Koppelingen					58				
Totaal overschrijdingen kredieten					116				
Totaal overschrijdingen	553				518				

Tabel 19 Analyse begrotingsoverschrijdingen (bedragen x 1.000 euro)

De bovenstaande opstelling van begrotingsoverschrijdingen is tot stand gekomen door met name de kosten voor de voorbereiding integraal beheer, externe inhuur en het WOZ verbeterplan.

4 BALANS

4.1 Balans per 31 december 2018

Activa

ACTIVA	31-12-2018	31-12-2017
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	<u>5.718.772</u>	<u>-</u>
• Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	5.718.772	-
Materiële vaste activa	<u>17.959.761</u>	<u>18.262.160</u>
• Investerings met een economisch nut waarover geen heffing geheven kan worden	17.959.761	18.262.160
Financiële vaste activa	<u>-</u>	<u>-</u>
Totaal vaste activa	23.678.533	18.262.160
Vlottende activa		
Voorraden	<u>9.961</u>	<u>8.049</u>
• Gereed product en handelsgoederen	9.961	8.049
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	<u>1.729.675</u>	<u>441.933</u>
• Vorderingen op openbare lichamen	368.638	389.879
• Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	1.100.550	-
• Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	225.321	-
• Overige vorderingen	35.166	52.054
Liquide middelen	<u>252.738</u>	<u>19.816</u>
• Kas- en Banksaldi	252.738	19.816
Overlopende activa	<u>482.614</u>	<u>435.749</u>
• Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	482.614	435.749
Totaal vlottende activa	2.474.988	905.547
TOTAAL ACTIVA	26.153.522	19.167.707
Verliescompensatie Vennootschapsbelasting	-	-

Tabel 20 Balans: Activa

Passiva

PASSIVA	31-12-2018	31-12-2017
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>	<u>1.085</u>	<u>613.421</u>
• Algemene reserve	197.805	265.081
• Bestemmingsreserves	31.680	415.615
• Realisatie boekjaar	-228.401	-67.275
<u>Voorzieningen</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
• Voorzieningen	-	-
<u>Vaste schulden met een looptijd > 1 jaar:</u>	<u>23.300.000</u>	<u>14.025.000</u>
• Onderhandse leningen van:	-	-
- Onderh. lening aan binnenlandse banken en overige financiële instellingen;	23.300.000	14.025.000
Totaal vaste passiva	23.301.085	14.638.421
Vlottende passiva		
<u>Netto-vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar</u>	<u>755.933</u>	<u>2.754.464</u>
• Banksaldi	-	2.138.767
• Overige schulden	755.933	615.697
<u>Overlopende passiva</u>	<u>2.096.504</u>	<u>1.774.822</u>
• Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	1.994.670	1.709.665
• De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, van:	-	-
- Ontvangen voorschotten van overige Nederlandse overheidslichamen	101.835	63.003
• Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende jaren komen	-	2.154
Totaal vlottende passiva	2.852.437	4.529.286
TOTAAL PASSIVA	26.153.522	19.167.707
Garantstellingen	-	-

Tabel 21 Balans: Passiva

4.3 Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

In 2017 kwamen deze activa niet voor. In boekjaar 2018 heeft de balanspost betrekking op de gemaakte kosten verbonden aan de herfinanciering van de leningen. In totaal betreft dit een bedrag van € 5.718.772. De specificatie en het verloop van de immateriële vaste activa luidt als volgt:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2018
Herfinanciering leningen	0	5.718.772	0	5.718.772
Totaal Immateriële vaste activa	0	5.718.772	0	5.718.772

Tabel 22 Verloopoverzicht Immateriële vaste activa

Materiële vaste activa

De BEL Combinatie heeft alleen investeringen met economisch nut en geen investeringen met maatschappelijk nut. De specificatie en het verloop van de materiële vaste activa luidt als volgt:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2017	Invest.	Des- invest.	Afschrijving	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	1.973.329	0	0	0	0	1.973.329
Begrijfsgebouwen	13.638.693	127.198	0	155.255	0	13.610.636
Vervoermiddelen	636.489	0	0	111.422	0	525.067
Machines, apparaten en installaties	260.349	68.580	0	24.799	0	304.130
Overige materiële activa	1.753.299	554.630	20.773	738.846	1.712	1.546.599
Totaal Materiële vaste activa	€ 18.262.159	€ 750.408	€ 20.773	€ 1.030.322	€ 1.712	€ 17.959.761

Tabel 23 Verloopoverzicht Materiële vaste activa

De presentatie van de materiële vaste activa volgt de indeling zoals deze door het BBV voorgeschreven is. In 2018 is geen sprake van duurzame waardeverminderingen die de vaste activa beïnvloeden.

Financiële vaste activa

In het boekjaar 2018 komt deze activa niet voor.

Vlottende activa

Voorraden

De voorraden per 31 december 2018 hebben volledig betrekking op de eigen verklaringen voor burgerzaken.

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Deze vorderingen hebben betrekking op verschillende kleine vorderingen op openbare lichamen. Ultimo 2018 bedraagt deze post € 368.638. Dit betreft voor het overgrote deel uit vorderingen op de BEL-gemeenten. Deze vorderingen zijn goed inbaar en voor het overgrote deel in januari 2018

vereffend. Het hoge saldo is ontstaan door een aantal rekeningen van de BEL aan de gemeenten in december die niet betaald waren voor 31 december 2018.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Op 31 december 2018 is een bedrag van € 1.100.550 gestald in 's Rijks schatkist. Op 31 december 2017 was er geen uitzetting in de schatkist. Oorzaak van dit verschil is de herfinanciering van de leningen in 2018 waarbij kasgeldleningen omgezet zijn in langlopende leningen.

Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen

De rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen betreffen de rekening-courant verhoudingen met de drie gemeenten. De € 225.321 is als volgt onder de drie gemeenten te verdelen:

Rekening-courantverhoudingen	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Gemeente Blaricum	75.067	5.650
Gemeente Eemnes	72.394	9.481
Gemeente Laren	77.859	1.601
Totaal Rekening-courant verhoudingen niet financiële instellingen	225.321	16.732

Tabel 24 Rekening-courantverhoudingen niet financiële instellingen

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige liquide middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Een bepaald bedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, het zogenaamde drempelbedrag, mag buiten de schatkist worden gehouden. Voor de BEL Combinatie is dit € 250.000. Uit onderstaand overzicht blijkt dat in geen enkel kwartaal in 2018 een overschrijding van het drempelbedrag heeft plaatsgevonden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	250			
		Q1	Q2	Q3	Q4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	-	-	-	112
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	250	250	250	138
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	18.208			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	18.208			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Q1	Q2	Q3	Q4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	-	-	-	10.331
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	-	-	-	112

Tabel 25 Overzicht schatkistbankieren

Overige vorderingen

De overige vorderingen betreffen de privaatrechtelijke debiteuren en ultimo 2018 bedraagt dit € 35.166. Het saldo van de overige vorderingen en de aard van de debiteuren geeft geen aanleiding om een voorziening 'dubieuze debiteuren' te vormen.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de bank- en kassaldi die als volgt zijn opgebouwd:

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
BNG Bank	224.500	0
Rabobank	11.779	10.651
Rabobank	15.655	8.288
Kas	804	577
Kas (werf)	0	300
Totaal Liquide middelen	252.738	19.816

Tabel 26 Liquide middelen

Overlopende activa

De overlopende activa bedragen € 482.614 en zijn iets hoger ten opzichte van het balanstotaal eind 2017 (€ 435.749). De overlopende activa bestaan uit diverse nog te ontvangen bedragen. Deze bedragen bestaan grotendeels uit de vooruitbetaalde bedragen ten behoeven van ICT en een aantal abonnementen. Het totaal aan overlopende activa is hieronder gespecificeerd.

Specificatie overige nog te ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Vooruitbetaalde bedragen	286.988	297.984
Nog te ontvangen bedragen	69.847	33.129
Voorbelasting BTW	110.816	46.465
Tussenrekeningen	12.751	24.191
Waarborgsommen	0	14.765
Overige overlopende activa	2.212	19.216
Totaal Overige nog te ontvangen bedragen	482.614	435.749

Tabel 27 Overlopende activa

4.4 Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de BEL Combinatie wordt gevormd door het saldo van de reserves en het gerealiseerde resultaat. Het resultaat volgt uit het overzicht van baten en lasten. In de GR regeling van de BEL is afgesproken dat een batig saldo tot een bepaald niveau mag worden toegevoegd aan de reserves. De voorwaarden zijn uitgelegd in de paragraaf Weerstandvermogen en Risicobeheersing.

Toelichting reserves

Volgens artikel 54 van de BBV moet de aard en de reden van elke reserve worden toegelicht. Toelichting vindt plaats voor die reserves die per ultimo 2018 aanwezig zijn. Hieronder volgt een overzicht van de mutaties in de reserves gedurende het verslagjaar.

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2018
Algemene reserve	265.080		67.275	197.805
<i>Subtotaal Algemene reserve</i>	<i>265.080</i>	<i>0</i>	<i>67.275</i>	<i>197.805</i>
Reserve Kapitaallasten	195.615	0	183.935	11.680
Reserve ICT	200.000	0	200.000	0
Reserve Onderhoud gebouwen	20.000	0	0	20.000
<i>Subtotaal bestemmingsreserves</i>	<i>415.615</i>	<i>0</i>	<i>383.935</i>	<i>31.680</i>
Gerealiseerd resultaat	-67.275	67.275	0	0
Totaal Eigen Vermogen	613.420	67.275	451.210	229.485

Tabel 28 Verloopoverzicht reserves

Toelichting onttrekking Algemene Reserve

In het boekjaar 2018 is eenmalig een bedrag onttrokken aan de algemene reserve na aanleiding van het vaststellingsbesluit bij de jaarstukken 2017. Daar is besloten om het gehele nadelige rekeningresultaat ad. € 67.275 te onttrekken van de Algemene Reserve.

Toelichting onttrekking bestemmingsreserves

De reserves ICT en Kapitaallasten kenden enkel onttrekkingen in 2018:

1. In de begroting 2018 is ter dekking van de kapitaallasten voor het informatieplan besloten tot een onttrekking van € 183.935. Deze heeft volledig plaatsgevonden.
2. Bij de 1^e begrotingswijziging 2018 is besloten om € 200.000 incidenteel beschikbaar te stellen voor het beleidsplan Informatie en ICT in 2018. Deze onttrekking is volledig gerealiseerd, waarna de boekwaarde van de bestemmingsreserve ICT ultimo 2018 € 0 bedraagt.

Voorzieningen

De BEL Combinatie heeft per 31 december 2018 geen voorzieningen.

Vaste schulden met een looptijd gelijk of langer dan één jaar

De vaste schulden bestaan uit onderhandse leningen van binnenlandse banken en van openbare lichamen. De totale vaste schulden bedragen ultimo 2018 € 23.300.000.

Omschrijving	Lening bedrag	Rente- Percentage	Saldo 1-1-2018	Saldo 31-12-2018	Rentelast 2018
BNG 40.103044	17.000.000	4,76%	13.175.000	0	459.749
BNG 40.103347	2.500.000	4,18%	250.000	0	437
BNG 40.104398	3.000.000	3,83%	600.000	300.000	17.251
BNG 40.112203	6.000.000	1,15%	0	6.000.000	17.438
BNG 40.112204	6.000.000	1,49%	0	6.000.000	22.350
BNG 40.112205	6.000.000	0,48%	0	6.000.000	7.278
BNG 40.112206	5.000.000	0,72%	0	5.000.000	9.000
Totaal			14.025.000	23.300.000	533.502

Tabel 29 Overzicht vaste schulden

Vlottende passiva**Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar****Bank- en kassaldi**

Ultimo 2018 komen geen rekeningcourantverhoudingen meer voor aan de passiva zijde van de balans.

Overige schulden

De overige schulden bestaan uit de privaat- en publiekrechtelijke crediteuren. Ultimo 2018 bedraagt deze post € 755.933.

Overlopende passiva**Verplichtingen opgebouwd in begrotingsjaar**

De verplichtingen opgebouwd in het begrotingsjaar bestaan uit de lasten 2018 die pas in 2019 of later tot een betaling zullen leiden. De post bedraagt per 31 december 2018 € 1.994.670.

De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen

Voor het onderdeel “de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen ter dekking van lasten van volgende jaren” moet het verloop gedurende het jaar in een overzicht worden weergegeven. De totstandkoming van het saldo is gepresenteerd in onderstaand overzicht.

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerding	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2018
Vooruitontvangen bedragen	250	37.800	1.712	36.088
Tussenrekening Stichting Rekenkamer commissie	63.003	51.000	48.257	65.746
Totaal overlopende passiva Europese en Nederlandse overheden	63.253	88.800	49.969	101.835

Tabel 30 Overlopende passiva Europese en Nederlandse overheden

De tussenrekening van de Rekenkamercommissie verdient toelichting. De Rekenkamercommissie doet onafhankelijk onderzoek. Om dit te waarborgen beschikt de commissie over een eigen financiële huishouding inclusief begroting en jaarrekening. De BEL Combinatie verzorgt de financiële administratie van de Rekenkamercommissie. Vanwege een ander tijdsplan in het jaarrekeningproces zijn nog niet alle kosten en baten voor 2018 daadwerkelijk afgerekend. Jaarlijks kan het bedrag verschillen door reservevorming van de commissie.

Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende jaren komen

Er zijn geen overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate komen van het volgende boekjaar.

4.5 EMU - Saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode (boekjaar). Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar meer geld is uitgegeven dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld is overgehouden. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de organisatie. Tevens heeft het EMU-saldo een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht.

Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau. Omdat het EMU-saldo van alle decentrale overheden onderdeel uitmaakt van het EMU-saldo op nationaal niveau is voor de decentrale overheden verplicht gesteld om het eigen EMU-saldo te vermelden in de begroting en jaarrekening.

Berekening EMU-saldo

Het EMU-saldo van de BEL Combinatie komt op basis van de realisatie 2018 uit op €6.228.672 negatief. Dit betekent dat in EMU-termen de uitgaven € 6.228.672 euro hoger zijn dan de inkomsten. Dit komt door de incidentele kosten voor het aansluiten van de geldlening en negatieve resultaat over 2018. Hieronder volgt een overzicht van de berekening van het EMU saldo.

Berekening EMU-saldo (bedragen x €1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
Periode	T-1	T	T
A. Exploitatiesaldo vóór mutatie reserves	-1.178	184	-813
B. Mutatie (im)materiële vaste activa	-213	-473	5.415
C. Mutatie voorzieningen	-	-	-
D. Mutatie voorraden	-	-	-
E. Boekwinst bij verkoop effecten en gerealiseerde boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-
Berekend EMU-saldo (A-B+C-D-E)	-965	657	-6.229

Tabel 31 Berekening EMU-saldo

4.6 Elementen die buiten de balanstellingen vallen

Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten

Verplichtingen	Leverancier	Looptijd		Jaarbedrag
		Van	t/m	
Schoonmaakkosten	Tomin	2019	2022	105.000
Verzorging kantine	Sherpa	2015	2019	37.000
Gebouwenbeheer	Kropman	2016	2022	117.000
Frankering van de post	Van Straaten	2013	Evaluatie	45.000
Leasecontracten wagenpark	Athlon	2016	2022	36.000
Dienstverlening arbodienst	Zorg van de Zaak	2019	2023	40.000
Externe inhuur	Diversen	div.	div.	6.724.264
Datalijnen telefonie	KPN	2015	2020	90.000
Informatie en ICT: Heffen en waarderen	Pink Roccade	1-1-2016	1-1-2022	84.000
Informatie en ICT: I-burgerzaken	Pink Roccade (via Dimpact)	2017	2019	61.000
Informatie en ICT: Innen - Middelen	Pink Roccade	1-11-2016	1-11-2022	37.000
Informatie en ICT: SAP	Pink Roccade	2017	2021	58.500
Informatie en ICT: E-suite zaakstelsysteem	Dimpact	17-7-2013	1-1-2020	109.500
Informatie en ICT: Burgerzaken	Dimpact	1-8-2017	1-8-2020	41.000
Informatie en ICT: Ibabs en babs	Cap Gemini	2009	Geen	44.000
Informatie en ICT: Luchtfoto's	Cyclirams	1-1-2016	1-1-2019	35.000
Beheer ICT: infra serv en beheer hosting	Pink Roccade	4-8-2017	4-8-2021	129.000
Beheer ICT: Makelaar	Pink Roccade	17-7-2013	2-2-2022	69.000
Beheer ICT: Motion	Centric	1-1-2018	1-1-2021	50.000
Beheer ICT: Beheeromgeving en DDG	Xiphos/Fencer	jul-18	jul-21	290.000
Beheer ICT: Cloud Via Interconnect	Xiphos/Fencer	jul-18	jul-23	306.000
Totaal verplichtingen				8.508.264

Tabel 32 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

5 Bijlagen

5.1 Bijlage 1: Investeringsprojecten

Af te sluiten investeringen bij jaarrekening 2018

Bij het jaarwerk worden de investeringen gecontroleerd. Wanneer de werkzaamheden zijn afgerond wordt de betreffende investering afgesloten. De begrotingswijziging die nodig is om de onderschrijvingen à € 227.764 te corrigeren wordt in het vaststellingsbesluit vastgelegd. In deze onderschrijving is rekening gehouden met een saldotransport van positieve restantkredieten op ICT investeringen. De verschillende orders van ICT worden als één totaalinvestering gezien. Bij het afsluiten heeft de totaalinvestering een restantkrediet van € 11.507. Om effectief gebruik te maken van de schaars beschikbare gestelde middelen wordt dit restantkrediet overgebracht naar een nieuwe investering in 2019.

Interne order	Omschrijving	Krediet	Besteed t/m 2017	Besteed 2018	Begrotingswijziging
ICT investeringen					
74000081	Beveiligingsplan ICT	32.500	19.288	21.450	8.238
74000083	BAG WOZ def fase 2	30.000	24.865	0	-5.135
74000085	Migratie websites jaarschijf 2015	50.000	45.507	4.027	-466
74000101	eHRM 2016	65.000	51.156	0	-13.844
74000103	Kofax	50.000	56.880	0	6.880
74000134	Vernieuwing citrix servers en buerou pc's	85.000	0	96.606	11.606
74000135	Servers/ storage/ netwer-datacomm. 2018	15.000	0	10.457	-4.543
74000136	ICT Werkplekken 2018	50.000	0	25.659	-24.341
74000138	Basisregistraties	52.734	0	62.448	9.714
74000140	Presentatiebeamers zalen fase 1	15.000	0	15.925	925
74000141	I Burgerzaken fase 2	25.000	0	15.236	-9.764
74000142	Chromebooks	35.000	0	44.224	9.224
Subtotaal af te sluiten ICT investeringen		505.234	197.695	296.032	-11.507
Overige investeringen					
74000073	Herbestrating entree/parkeerplaats	30.400	19.765	1.964	-8.672
74000123	Aanpassingen en herkeuring CV ketel	55.000	39.476	-4.479	-8.728
74000125	Achterst.onderhoud kozijnen,ramen,deuren	113.000	52.047	52.006	-8.948
74000126	Aanpassing LBK	50.000	0	45.594	-4.406
74000127	Levensboom:overkapping bedr.wagens verv.	0	0	0	0
74000132	Minigraver	38.593	0	38.593	0
74000143	Sneeuwplough	4.345	0	4.345	0
74000145	Agio herfinanciering lening	5.915.033	0	5.718.772	-196.261
74000165	Zoutstrooier Iglo S2400	16.367	0	16.367	0
74000166	Zelfpersende container	9.275	0	9.275	-750
Subtotaal af te sluiten overige investeringen		6.035.752	122.563	5.882.436	-227.764
Saldo ICT investeringen boeken naar investering 74000148 Basisregistraties 2019					11.507
Totaal af te sluiten investeringen		6.540.986	320.258	6.178.468	-227.764

Tabel 33 Af te sluiten investeringen 2018

Overzicht lopende investeringen per 31 december 2018

De BEL Combinatie kent de volgende lopende investeringen:

Interne order	Omschrijving	Krediet	Besteed t/m 2017	Besteed 2018	Restant krediet
ICT investeringen					
74000088	WABO SquitXO fase 2	20.000	6.338	59.196	-45.534
74000130	Inrichting/ upgrade Corsa	0	0	57.699	-57.699
74000133	E-facturatie	25.000	0	0	25.000
74000137	Generieke software 2018	57.250	0	46.814	10.436
74000139	Koppelingen	0	0	58.154	-58.154
74000146	Digitalisering begraafplaatsadm.	12.500	0	750	11.750
74000147	Bestuurlijke besluitvorming Corsa	25.000	0	0	25.000
74000148	Basisregistratie 2019	0	0	0	0
74000149	I-burgerzaken fase 3	0	0	0	0
74000150	Beveiligingsplan ICT 2019	15.000	0	13.500	1.500
74000151	Core switch vervanging	75.000	0	0	75.000
74000152	Firewall vervanging	10.000	0	0	10.000
74000153	Back up vervanging	15.012	0	0	15.012
74000154	HRM smart inhuur	7.500	0	0	7.500
74000155	Migratie e-suite naar Corsa	50.000	0	0	50.000
74000156	Informatieveiligheid	15.000	0	0	15.000
74000157	Akten Kofax	15.000	0	0	15.000
74000158	MOR app nieuwe stijl	20.000	0	0	20.000
74000159	Microsoft office migratie	15.000	0	0	15.000
74000160	Werkplekken ICT 2019	30.000	0	0	29.063
74000161	Server-netwerken 2019	10.250	0	0	10.250
74000162	Generieke software 2019	50.000	0	0	50.000
74000163	Presentatie schermen en pantry	20.000	0	0	20.000
74000164	AVG en Privacy	11.500	0	0	11.500
74000165	Ipad's	0	0	0	0
Subtotaal lopende ICT investeringen		499.012	6.338	236.113	255.625
Overige investeringen					
74000074	Brandmeld installatie	54.900	0	21.483	33.417
74000128	Gem.werf infra & schakelmat. NEN3140 ins	17.000	0	0	17.000
74000131	Vrachtwagen	295.000	0	0	295.000
74000144	MJOP lakken parketvloeren/houten trappen	15.500	0	10.630	4.870
Subtotaal overige investeringen		382.400	0	32.114	350.286
Totaal lopende investeringen		881.412	6.338	268.226	605.911

Tabel 34 Lopende investeringen 2018

5.2 Bijlage 2: Taakveldoverzicht

Taakveld overzicht		Begroting 2018 voor wijziging			Begroting 2018 na wijziging			Realisatie 2018			Vershil (b-a)
Taakveld:		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo(a)	Baten	Lasten	Saldo (b)	Resultaat
0.1	Bestuur	-27.659	27.659	-	-26.297	26.297	-	-26.297	26.297	-	-
0.2	Burgerzaken	-813.377	813.377	-	-870.862	870.862	-	-870.862	870.862	-	-
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-487.208	487.208	-	-484.498	484.498	-	-484.498	484.498	-	-
0.4	Overhead	-519.214	9.856.394	9.337.180	-519.214	10.616.476	10.097.262	-620.736	10.735.497	10.114.761	17.499
0.5	Treasury	-	-	-	-	-	-	-4.450	-166.805	-171.255	-171.255
0.61	OZB woningen	-439.697	439.697	-	-460.417	460.417	-	-460.417	460.417	-	-
0.8	Overige baten en lasten	-9.223.623	70.379	-9.153.244	-9.853.145	139.819	-9.713.326	-10.081.129	749.959	-9.331.170	382.156
0.10	Mutatie reserves	-183.935	-	-183.935	-383.935	-	-383.935	-383.935	-	-383.935	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-1	-	-1	-1	-	-1	-228.401	-	-228.401	-228.400
0.0	Bestuur en ondersteuning	-11.694.714	11.694.714	-	-12.598.369	12.598.369	-	-13.160.725	13.160.725	-	-
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-47.592	47.592	-	-173.886	173.886	-	-173.886	173.886	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	-383.173	383.173	-	-614.611	614.611	-	-615.362	615.362	-	-
1.0	Veiligheid	-430.765	430.765	-	-788.497	788.497	-	-789.248	789.248	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	-1.385.632	1.385.632	-	-1.285.126	1.285.126	-	-1.276.078	1.276.078	-	-
2.2	Parkeren	-166.099	166.099	-	-70.653	70.653	-	-70.653	70.653	-	-
2.5	Openbaar vervoer	-13.168	13.168	-	-4.079	4.079	-	-6.333	6.333	-	-
2.0	Verkeer, vervoer en waterstaat	-1.564.899	1.564.899	-	-1.359.858	1.359.858	-	-1.353.064	1.353.064	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-6.837	6.837	-	-	-	-	-4.648	4.648	-	-
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-18.270	18.270	-	-18.509	18.509	-	-18.509	18.509	-	-
3.4	Economische promotie	-20.462	20.462	-	-29.804	29.804	-	-29.804	29.804	-	-
3.0	Economie	-45.569	45.569	-	-48.313	48.313	-	-52.961	52.961	-	-
4.2	Onderwijshuisvesting	-17.239	17.239	-	-40.311	40.311	-	-62.617	62.617	-	-
4.3	Onderwijsbeleid leerlingzaken	-26.123	26.123	-	-6.637	6.637	-	-6.637	6.637	-	-
4.0	Onderwijs	-43.362	43.362	-	-46.948	46.948	-	-69.253	69.253	-	-
5.1	Sportbeleid en activering	-14.278	14.278	-	-127.509	127.509	-	-127.509	127.509	-	-
5.2	Sportaccommodaties	-7.403	7.403	-	-	-	-	-36.435	36.435	-	-
5.3	Cultuur presentatie, -productie en - participatie	-7.099	7.099	-	-78.902	78.902	-	-78.902	78.902	-	-
5.5	Cultureel erfgoed	-90.072	90.072	-	-7.622	7.622	-	-7.622	7.622	-	-
5.6	Media	-2.644	2.644	-	-23.204	23.204	-	-23.204	23.204	-	-
5.7	Openbaar groen	-1.362.395	1.362.395	-	-1.475.081	1.475.081	-	-1.486.504	1.486.504	-	-
5.0	Sport, cultuur en recreatie	-1.483.891	1.483.891	-	-1.712.317	1.712.317	-	-1.760.175	1.760.175	-	-

Taakveld overzicht		Begroting 2018 voor wijziging			Begroting 2018 na wijziging			Realisatie 2018			Verschil (b-a)
Taakveld:		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo(a)	Baten	Lasten	Saldo (b)	Resultaat
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-395.331	395.331	-	-584.965	584.965	-	-584.965	584.965	-	-
6.2	Wijkteams	-137.911	137.911	-	-160.163	160.163	-	-160.408	160.408	-	-
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-7.191	7.191	-	-6.686	6.686	-	-6.686	6.686	-	-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-3.913	3.913	-	-3.638	3.638	-	-3.638	3.638	-	-
6.0	Sociaal domein	-544.346	544.346	-	-755.452	755.452	-	-755.697	755.697	-	-
7.1	Volksgezondheid	-5.817	5.817	-	-39.820	39.820	-	-39.820	39.820	-	-
7.2	Riolering	-309.658	309.658	-	-234.934	234.934	-	-216.355	216.355	-	-
7.3	Afval	-106.616	106.616	-	-169.419	169.419	-	-246.161	246.161	-	-
7.4	Milieubeheer	-196.077	196.077	-	-193.810	193.810	-	-209.501	209.501	-	-
7.5	Begraafplaatsen	-223.776	223.776	-	-310.932	310.932	-	-310.932	310.932	-	-
7.0	Volksgezondheid en milieu	-841.944	841.944	-	-948.915	948.915	-	-1.022.768	1.022.768	-	-
8.1	Ruimtelijke ordening	-304.504	304.504	-	-363.823	363.823	-	-363.823	363.823	-	-
8.2	Grondexploitatie	-54.090	54.090	-	-	-	-	-83.417	83.417	-	-
8.3	Wonen en bouwen	-1.199.966	1.199.966	-	-1.347.659	1.347.659	-	-1.347.659	1.347.659	-	-
8.0	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-1.558.560	1.558.560	-	-1.711.482	1.711.482	-	-1.794.898	1.794.898	-	-
TOTAAL TAAKVELDEN		-18.208.050	18.208.050	-	-19.970.150	19.970.150	-	-20.758.790	20.758.790	-	-

Tabel 35 Taakveldoverzicht

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling BEL combinatie

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons afkeurend oordeel ten aanzien van rechtmatigheid en ons goedkeurende oordeel omtrent getrouwheid.

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de gemeenschappelijke regeling BEL Combinatie te Eemnes gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening, een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018, als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling BEL Combinatie op 31 december 2018, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018, niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf "De basis voor ons afkeurend oordeel ten aanzien van rechtmatigheid en ons goedkeurende oordeel omtrent getrouwheid", in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de eigen verordeningen zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 oktober 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van baten en lasten over 2018.
2. De balans per 31 december 2018.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
4. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons afkeurend oordeel ten aanzien van rechtmatigheid en ons goedkeurend oordeel omtrent getrouwheid.

In de jaarrekening 2018 is sprake van de volgende ongecorrigeerde fouten:

Onrechtmatigheden:

In de jaarrekening zijn lasten opgenomen waaraan, gezien de omvang, een verplichte Europese aanbestedingsprocedure ten grondslag dient te liggen. Ons onderzoek heeft uitgewezen dat niet in alle gevallen de Europese aanbestedingsrichtlijnen zijn nageleefd. Hierdoor is sprake van onrechtmatige lasten voor een bedrag van in totaal € 3,22 miljoen voor de inhuur van diensten.

Voorts is uitgewezen dat niet in alle gevallen de financiële verordening is nageleefd en niet-activeerbare kosten wel zijn geactiveerd. Ons onderzoek heeft uitgewezen dat in totaal voor € 74.000 aan lasten niet in overeenstemming met de eigen verordeningen en de geldende verslaggevingsvoorschriften.

Het totaal bedrag aan onrechtmatige lasten in de jaarrekening bedraagt € 3.296.000.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 oktober 2018 en de Regeling Controleprotocol WNT 2018 vallen.

2019.119

CONTROLEVERKLARING

LAAN CORPUS DEN HOORN 200 - POSTBUS 8006 - 9702 KA GRONINGEN - 050 21 13 660

HZG ACCOUNTANTS & ADVISEURS IS EEN HANDELSNAAM VAN HOFSTEENGE ZEEMAN GROEP B.V. KVK NR. 55667945

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling BEL Combinatie, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons afkeurend oordeel ten aanzien van rechtmatigheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6aWNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 204.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 10.000 alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de relevante vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag, in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder de eigen verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader, vastgesteld op 9 oktober 2018 door het algemeen bestuur.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling BEL Combinatie in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling BEL Combinatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Regeling Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.
- Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling BEL Combinatie.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling BEL Combinatie in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Teven het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling BEL Combinatie haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening.
- Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling BEL Combinatie haar financiële risico's niet kan opvangen.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling BEL Combinatie, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling BEL Combinatie. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 8 april 2019

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Was getekend: drs. E. Vriesen RA

7 VASTSTELLINGSBESLUIT

Het Dagelijks Bestuur van de BEL Combinatie besluit:

1. In te stemmen met het jaarverslag van de Jaarstukken 2018 BEL Combinatie;
2. In te stemmen met de jaarrekening van de Jaarstukken 2018 BEL Combinatie;
3. In te stemmen met het negatieve resultaat van de jaarrekening à € 228.401;
4. Kennis te nemen van het accountantsverslag 2018;
5. De 'Jaarstukken 2018' voor zienswijze aan te bieden bij de gemeenteraden van Blaricum, Eemnes en Laren;
6. De Managementletter 2018 GR BEL Combinatie voor kennisgeving aan te nemen.

Het Algemeen Bestuur van de BEL Combinatie besluit:

1. De jaarrekening en het jaarverslag 2018 vast te stellen met een nadelig resultaat van € 228.401;
2. Het nadelig resultaat ten laste te brengen van:
 - a. Algemene reserve ad. € 196.721;
 - b. Reserve onderhoud gebouwen ad. € 20.000;
 - c. Reserve kapitaallasten ad. € 11.680;
3. De overige investeringen in het overzicht "af te sluiten kredieten" af te sluiten met een onderschrijding van € 227.764;
4. De ICT-investeringen in het overzicht "af te sluiten kredieten" af te sluiten én een nieuwe ICT-investering "Basisregistraties 2019" beschikbaar te stellen ad € 11.507 uit de niet-bestede kredietruimte van de ICT-investeringen;
5. Kennis te nemen van de controleverklaring en het verslag van bevindingen behorend bij de jaarrekening 2018.

8 LIJST VAN TABELLEN EN FIGUREN

Tabellen

<i>Tabel 1 - Opbouw definitief resultaat 2018</i>	11
<i>Tabel 2 - Dekking definitief resultaat 2018</i>	11
<i>Tabel 3 - Cyclische aanpak risicomanagement</i>	28
<i>Tabel 4 - Schematische weergave financiële gevolgen risico's</i>	29
<i>Tabel 5 - Ratio weerstandsvermogen BEL Combinatie</i>	30
<i>Tabel 6 - Risico inventarisatie ultimo 2018</i>	31
<i>Tabel 7 - Kengetallen BEL Combinatie</i>	33
<i>Tabel 8 - Afgesloten leningen t.b.v. herfinanciering</i>	36
<i>Tabel 9 - Renterisiconorm 2018</i>	37
<i>Tabel 10 - Kasgeldlimiet 2018</i>	38
<i>Tabel 11 - Leningenportefeuille 2018</i>	38
<i>Tabel 12 - Rentetoerekening jaarrekening BEL 2018</i>	39
<i>Tabel 13 - Kredietbeoordelingen BNG</i>	39
<i>Tabel 14 - Overzicht baten en lasten per programma</i>	46
<i>Tabel 15 - Overzicht van baten en lasten per kostencategorie</i>	47
<i>Tabel 16 - Specificatie overhead</i>	50
<i>Tabel 17 - Incidentele baten en lasten 2018</i>	51
<i>Tabel 18 - Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van €1.700</i>	52
<i>Tabel 19 - Analyse begrotingsoverschrijdingen</i>	53
<i>Tabel 20 - Balans: Activa</i>	54
<i>Tabel 21 - Balans: Passiva</i>	55
<i>Tabel 22 - Verloopoverzicht Immateriële vaste activa</i>	57
<i>Tabel 23 - Verloopoverzicht Materiële vaste activa</i>	57
<i>Tabel 24 - Rekening-courantverhoudingen niet financiële instellingen</i>	58
<i>Tabel 25 - Overzicht schatkistbankieren</i>	58
<i>Tabel 26 - Liquide middelen</i>	59
<i>Tabel 27 - Overlopende activa</i>	59
<i>Tabel 28 - Verloopoverzicht reserves</i>	60
<i>Tabel 29 - Overzicht vaste schulden</i>	61
<i>Tabel 30 - Overlopende passiva Europese en Nederlandse overheden</i>	61
<i>Tabel 31 - Berekening EMU-saldo</i>	62
<i>Tabel 32 - Niet uit de balans blijvende verplichtingen</i>	63
<i>Tabel 33 - Af te sluiten investeringen 2018</i>	64
<i>Tabel 34 - Lopende investeringen 2018</i>	65
<i>Tabel 35 - Taakveldoverzicht</i>	67

Figuren

<i>Figuur 1 - Mijlpalen informatieveiligheid en privacy (ICT)</i>	20
<i>Figuur 2 - Belangrijkste mijlpalen voor beheer (ICT)</i>	21